

Szerkesztőség kiadóhivatal
és nyomda: Bul. Reg. Ferdin-
and (József főherceg-ut) 4.
Telefon: 151. Sürgőnyim:
Közlöny, Arad. :: Az Aradi
Nyomda Vállalat tulajdona,
kiadása és rotációs nyomása.
Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ARA 5 LEJ

Előfizetési árak: évente
1080, félre 540, negyed-
évre 270, havonta 90 Lei.
Külföldre havonta 50 Lei.
több :: Egyszeri szám 5 Lei.
Vasárnap 6 Lei. :: (Bucure-
restiben 50 bani felár.)
Hirdetések tarifa szerint ::

XLVI. évfolyam, 211. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. szeptember 17

Curtius és Gandhi

Ez a furcsa öltözködésű, kecsketej-kon-
ferral felszerelt indiai férfi, aki tegnap a lon-
doni külügyminisztérium drága márványok-
kal bélelt dísztermében is a maga egyszerű,
fehér házi-szötyésében jelent meg, hogy világ-
szerte feltűnést keltő beszédet mondjon a hi-
res Kerekasztal-konferencián, nem az álmodo-
zók, nem a színes próféták fanatizált családjá-
ból való. Egy higgadt politikai beszéd hang-
zott el a Kerekasztal mellett, amelyet a leg-
tisztább angolsággal adott elő Mahatma
Gandhi, a hindu nacionalisták 350 milliós tö-
megének egyetlen látható vezére és ha a lor-
dok, az esquirek behunyták szemüket, Sha-
kespeare legtisztább zengésű irodalmi mon-
datfüzérein át, akármelyik estélyi ruhás, ele-
gáns európai diplomata minden kritikán fe-
lüllő megjelenését képzelhették volna el a
beszélő helyén. Mert India minden díszes cím-
től mentes, de törhetetlen energiájú politikusa
csak külsőségeiben ragaszkodik India sajátos
viseletéhez, puritán fakirok minden világi hiu-
ságokról mentes életmódjához: ez a férfi méltó
ellenfele az indiai alkormányzónak úgy tu-
dományos és modern módon szociális
képzettség tekintetében és az eszméi fegyver-
ek erős arzenáljával veszi fel a legújabb
európai harcot a londoni zöldasztal mellett,
faja és annak földje védelmében.

Az exotikum speciális élvezetéhez szo-
kott világ most nagyot csalódott, amikor csak
színes látványosságnak tekintette e különös
egyénség újabb aktív megjelenését a világ-
politika forgószínpadán. Gandhi, a képzett po-
litikus, népének érdekeit minden tartózkodás
nélkül képviseli a londoni tárgyalásokon és
bátran meg meri mondani a világ urainak:
eddig, és ne tovább. Anglia eddigi indiai po-
litikája ma már rossz operettek staffázsához
hasonlít: a maharadzsa uralma nevéstéges
anakronizmus a hindu nacionalizmus vezéré-
nek szavaiban és az indiai mohamedán intri-
kák sivár eredményei az angol politika hiába-
való pénz-áldozatainak, amelyekre ma már
senki sem figyelhet komolyan sem Indiában,
sem Indián kívül. Gandhi, amikor követeli
földje politikai önkormányzatának jogát, nem
akar mást elérni, minthogy kiharcolja fajtest-
véreinek éppen olyan mértékű jogát az élet-
hez, mint amilyen jogra igényt tart
minden egyes angol állampolgár saját
testéhez, saját házához, szokásaihoz és
atyái földjéhez. Gandhi koncepciója nem po-
litika, nem forradalom, nem támadás az idegen
rendszer ellen, hanem tiltakozás egy rossz
szociál- és gazdaságpolitika ellen, amely gyar-
matsorba kívánja még most is sülyeszteni In-
diát, amely tartományként kezeli és zsákmá-
nyolja ki a Ganges két oldalán elterülő földet,
csak hogy az angol kereskedelem minél
tovább bírassa a versenyt nagy konkurren-
sával: a német és az osztrák áruforgalommal
és India kincseinek birtokában még mindig a
világ zavartalan birtokosának érezhesse
magát.

Gandhi megjelenése a Kerekasztal-konfe-
rencián tiltakozás a világ valamennyi politikai
anakronizmusa ellen, amely egyebet nem tud
produkálni a tartományok kiuzsorázásánál, le-
gális kirablásánál. Európa többi népeinek is
van elég tanulnivalójuk a most folyó londoni
értekezletből, amelyen egy öreg hindu po-
litikus éppen Anglia földjén demonstrál a népek
önrendelkezési joga mellett. Csakis a kölcsö-
nös érdekek megértő összeegyeztetése hoz-
hat békét és eredményes munkalehetőségeket
akármelyik országban, még akkor is, ha nem-
csak különböző színű, hanem különböző fajú
népekről is van szó. A mai genfi szónok, Cur-
tius tanulhatott volna a londoni Kerekasztal

Fontos események készülnek

A nemzeti-parasztpárt három a belpolitikában
regáti vezető egyénisége Boila
Romulus alkotmánytervezete ellen — Találkozás Junian birtokán —
Az Avarescanusok, Lupisták és Georgisták egyesülnek
Averescu elnöklété alatt új politikai párt alakul

Bucurestiből jelentik: A nemzeti-paraszt-
párt regáti vezető egyéniségei nem haladnak
el közömbösen a párt erdélyi megmozdulásai
mellett és a közeli napokban kellett volna ösz-
szeülni Miholache topoloveni birtokán Madgea-
runak és Junianak, Madgearu azonban nem
utazhatik el Topolovenre és így valószínűleg a
három politikus Junian tárgul-júli birtokán ta-
lálkozik a közeli napokban. A bucaresti-i sajtó
ennek a találkozásnak nagy jelentőséget tulaj-
donít, tekintettel arra, hogy a három regáti
nemzeti-parasztpárti vezetőegyénség, amíg a
kolozsvári elnöki tanács határozataival egyet-
ért, úgy Bocu Sever és Dan Sever nyilatkoza-
tait, továbbá Boila Romulus alkotmánytervezé-
tét nem tartja teljesen összeegyeztethetőnek a
párt elveivel.

A Curentul mai száma egyébként rendki-

vül érdekes cikket közöl a belpolitika közeli
kialakulására vonatkozólag. A lap értesülése
szerint a nyár folyamán tárgyalások indultak
meg azzal a céllal, hogy a lupistákat, az ave-
rescanusokat és a georgistákat egy politikai
pártba tömörítsék Averescu marsal elnöklété
alatt. Ezek a tárgyalások nem hivatalosak,
azonban azokat a három párt vezető egyéni-
ségei a pártvezérek beleegyezésével folytatták.
Annak ellenére, hogy a tárgyalásoknak egye-
lőre csak baráti megbeszélés jellege van, nincs
kizárva, hogy a közeljövőben eredményhez ve-
zetnek, annál is inkább, mivel már annak ide-
jén, amikor Titulescu koncentrációs kormányt
akart alakítani, a három párt teljesen egy uton
haladt. Így tehát nem lehetetlen, hogy a kö-
zeljövőben az avarescanusok, lupisták és geor-
gisták egyesülésével új politikai párt alakul
Romániában.

„A kisebbségek elnyomása nem lehet a többség érdeke”

Curtius Genfben feltárta a kisebbségek sérelmeit — Kétszáznegyven panasz
közül csupán negyvenhármát intéztek el — Titulescu válasza — Apponyi
Albert gróf a kisebbségi határozatoknál teljes nyilvánosságot követel

Curtius beszéde csalódást okozott a kisebbségi körökben

Genfből jelentik: Ma a Népszövetség ülésén a kisebbségi vita során Curtius német kül-
ügyminiszter nagy beszédet mondott a kisebbségi jogokról és sérelmekről. Beszédében Curtius mindenekelőtt kifejtette, hogy a német delegáció tagjai nem állanak elő új javaslatokkal a kisebbségi kérdést illetően, csupán a kisebbségi sérelmek orvoslását, valamint a kisebbség szent és sérthetetlen jogainak tiszteletben tartását követelik.

— A kisebbségek elnyomása nem lehet a többség érdeke — mondotta Curtius. Majd így folytatta:

— A kisebbségi panaszok száma nöttön-nő! Egyre jobban halmozódik fel a benvitott panaszok tömkelege a Népszövetség főtákaránál. Azonban a népszövetségi főtákarás nem tanúsít figyelmet a panaszok mielőbbi elintézésére irányában. Kétszáznegyven panasz közül csupán negyvenhármát intéztek el úgy ahogy, a legtöbbet ezek közül is csak részben. Így nem lehet kezelni a kisebbségeket és a Népszövetségnek kötelessége nagyobb gondot fordítani a sérelmek orvoslására.

Curtius beszéde után Titulescu román delegátus szólalt fel. Rámutatott arra, hogy az említett államok híven betartották eddig is a kisebbségek jogairól szóló szerződéseiket s ezután sem hailandók a szerződésen túlmenő kötelezettségeket elvállalni a kisebbségek ügyében. A román delegátus Románia, Jugoszlávia, Litvánia, Csehország, Lengyelország, és Görögország nevében beszélt.

Ezután Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra. Kijelentette, hogy fenntartja a tavaly tett deklarációt a kisebbségek védelméről. Azon véleményének adott kifejezést, hogy a Népszövetség főtákarásánál a kisebbségi kérdések elintézése terén bizonyos haladás észlelhető tavaly óta. Apponyi Albert gróf ezután két pont fontosságát emelte ki expozíciójában a kisebbségi kérdést illetően. Elsősorban fontosnak tartja, hogy a kisebbségi petíciókat az illetékes kormányok megvizsgálják és megválaszolják, másodsorban a kisebbségi bizottság minden esetben hozza nyilvánosságra a válaszok és bizottsági határozatok szövegét. A nyilvánosságra hozatal a jövőben ne csak kivételes eset, hanem szabály legyen.

Apponyi Albert gróf után Kanada megbízottja szólalt fel, aki egy állandó kisebbségi bizottság megválasztását javasolta. Lord Cecil Curtius és Henderson felszólalásához csatlakozott, míg Maurice Petsche francia államtitkár szintén az előtte felszólalt delegátusok álláspontját tartotta helyesnek a kisebbségi kérdésben és javasolta, hogy a kisebbségi eljárásokat ezután liberálisabb szellemben kezeljék.

Curtius beszéde kisebbségi körökben nagy csalódást okozott, mert elvárták tőle, hogy őszintén feltárja a kisebbség panaszait, azonban a vélemények megegyeznek abban, hogy Curtius beszédéből hiányzott az utalás a kisebbségi milliók mélységesen megindító helyzetére:

idegen vendégszereplőjétől egy kis bátorságot, őszinteséget és igazságszeretetet. Mert ha ez az öreg és fogatlan hindu kecsketejien is a saját romlása felett tobzódó világban, az

igazság lobogó fáklyáját mégis ezek a szik-
kadt, fekete kezek lobogtatják be a világ szemébe elfojthatatlan fényű erővel és világossággal.

A mai napon új vizsgálóbíró vette át Aradon az ellanyhult feketeszesz-ügy nyomozását

Az igazságügyminiszter feltűnést keltő távirati intézkedése — Moldovan Sabin dr. álláspontja — Teljes energiával kezdődik a feketeszesz-ügy leleplezése — Fontos fejlemények várhatók

A feketeszesz-ügy kivizsgálásában az utóbbi hetek folyamán némi ellanyhulás állott be. A vizsgálat súlypontja egyelőre Nagyváradra helyeződött át, ahol Lungociu vizsgálóbíró most rendelte el Eisler Jakab temesvári szesz-ellenőr letartóztatását, aki a vád szerint előmozdította a temesvári és aradi feketeszesz-kereskedést.

Annál nagyobb feltűnést keltett az igazságügyminiszter ma Aradra érkezett távirata, amelyet a törvényszék elnöki osztálya kapott s amelyben a miniszter úgy intézkedik, hogy a feketeszesz-ügy levizsgálására teljes hatáskörrel, külön vizsgálóbíró delegált, Moldovan Sabin dr. törvényszéki bíró személyében.

Ugyanezt az értesítést kapta Moldovan Sabin dr. törvényszéki bíró is, aki ma reggel jelentkezett a törvényszék elnökénél, akivel

abban az értelemben állapodott meg, hogy már a mai nappal megkezdje működését.

A déli órákban hallgatta ki Moldovan Jánost, az aradi pénzügyigazgatóság iktatóhivatalának egyik tisztviselőjét, akitől arra vonatkozólag kért felvilágosítást, hogy mikor és milyen szám alatt iktatták az aradi pénzügyigazgatóságon a radnai szeszgyár által beküldött bárcákat, amelyek állítólag illetéktelen kezekbe kerültek és azt adózatlan szesz számlításhoz használták fel.

A pótéreltségi szeptember 20-án kezdődik

A közoktatásügyi miniszter három érdekes rendelete — Az egyenruhák viselése — Hogyan választják meg az iskolák igazgatóit? —

Bucurestiből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium ma három érdekes rendelkezést adott ki. Az egyik arról szólott, hogy a középiskolák uniformisai csak 1932. husvétjáig maradhatnak meg, azon túl új egyenruhák viselése válik kötelezővé.

Az igazságügyminiszter által delegált vizsgálóbíró már ennek a hétnek a folyamán fontos tanúkihallgatásokat eszközöl s valószínűleg a vizsgálatot új mederbe tereli.

Moldovan Sabin dr. különben néhány hét előtt, mint Ludosan vizsgálóbíró helyettese foglalkozott a feketeszesz-ügyre vonatkozó aktákkal s így teljes áttekintése van ebben.

A vizsgálatot különben dr. Moldovan Sabin kijelentése szerint, az aradi pénzügyigazgatósággal karöltve folytatja tovább, természetesen annak kihangsúlyozásával, hogy nem, mint alá, hanem mint mellé rendelt nyomozó szerv működik, Taranu pénzügyi vezérfelügyelő mellett.

A teljhatalommal delegált vizsgálóbíró teljes energiával folytatja a kissé ellanyhult nyomozást s már ezen a héten érdekes fejlemények várhatók a feketeszesz-ügyben.

Véres lázadás az angol hadihajókon

A zsoldkiosztással kapcsolatban fellázadt a legénység egy hadihajón — Riasztó hírek Kinából — Torpedók a lázadók ellen

Londonból jelentik: Cromarty-Circ-ben tartózkodó angol hadihajó legénysége tegnap reggel a zsoldkiosztással kapcsolatban fellázadt. A legénység megtámadta a tiszteket, akiket lefegyverzett és a hajó fenekére zárt. Az angol hatóságok a lázadó hajókat körülfogták. A lázadó hajók legénysége üzenetet küldött a parti hatóságokhoz, hogy abban az esetben, ha a hajókat megtámadják az egész flottát a levegőbe röpitik.

A tengerészeti minisztérium vezető tisztjei megkezdtek az alkudozásokat a lázadó hajók legénységével és egyetlen hajót sem engednek ki a kikötőből.

Kinából Londonba érkező hírek szerint az ottani angol hajókon is véres lázadások törtek ki. Állítólag a tiszteket a hajó legénysége lemészárolta. A tengerészeti minisztérium az Alexandriában állomásozó torpedókat ma délelőtt rádió utasítással Kína felé irányította.

A másik rendelet a szeptemberi baccalaureatusi vizsgák kezdetéről intézkedik és ennek értelmében a pótéreltségi szeptember huszadikán kezdődik. Eddig 5402 jelölt jelentkezett, akik 39 bizottság előtt tesznek vizsgát.

A harmadik rendelet szintén igen érdekes és ez ama korábbi miniszteriális intézkedést magyarázza hogy az iskolák igazgatóit a tanterület összessége választja. Az új miniszteri rendelet kimondja, hogy ez az intézkedés nem vonatkozik a magán és felekezeti iskolákra, amelyeknek igazgatóválasztása továbbra is az iskolafenntartók diszkrécionális joga.

A közoktatásügyi minisztérium rendelkezései általános feltűnést és megütközést keltettek. Különösen az első rendelet sérelmes, amely kötelezővé fogja tenni a középiskolai tanulók részére az egyenruhák viselését. Ez a rendelet súlyosan érinti azokat a szegénysorsú szülőket, akik már nagy anyagi áldozatok árán megvásárolták gyermekeik részére az eddig használatban lévő uniformist.

Két kiscserkész

Írta: KOSZTOLÁNYI DEZSŐ.

I.

Este két kiscserkész ballag hazafelé a kirándulásról, zsákkal a hátán.

Fák, lombok közül jönnek. Szívük még tele van vízek zugásával, madarak énekével.

Most a város szavát hallják: vizzugás helyett gépkocsik zaját, madárének helyett villamosok csilingelését.

II.

Ezen a csöndes, enyhe nyári éjen minden ablak tárva-nyitva. Rádiók lármáznak, feleselnek egymással. Az uccákat kétoldalt fecsegő házak szegélyezik, melyek minden titkot kibeszélnek.

Igy akarva, nem akarva értesülnek arról, mi történt az utolsó órákban. Egyik ház a másiknak adja a szót. Amint tovább haladnak, a mondatfoszlányok utánuk szállnak, összeolvadnak, kiegészítik egymást.

Megtudják, hogy délután kik követtek el öngyilkosságot, hogy milyen szerencsétlenségek, büntények fordultak elő, hogy melyik csapatok győztek a labdarugó versenyen, hogy ki vesztette el kézitáskáját és kedvenc ölelét, hogy hány ponttal esett vagy emelkedett ez vagy az a pénzzen.

Jelentik a pontos időt is: két perc múlva háromnegyed tíz. Gondosan utána igazítják órájukat.

III.

Nagy, szürke uccába értek. Nagy, szürke házak állnak itt. Távolabb egy nagy, szürke épület, hatemeletes, valami malom, mely állandóan zihál, barátságtalanul villogó szemével mered erre a kültelki tájra.

Egyik bérház második emeletéről gyors, izgatott szóváltásra lesznek figyelmessé. Egy férfi meg egy nő veszekedik:

— Nyisd ki az ajtót.

— Nem nyitom.

— Akkor betöröm.

A két cserkész megáll. Fölfelé figvel.

— Valami dráma — mondja az egyik. — Hangjáték.

IV.

A dráma már előrehaladt. Ezek lehetnek az utolsó jelenetek. A nő kiabál:

— Mit csinálsz? Megőrültél? Mit akarsz?

— A pénzt.

— Nem adom. Részeg vagy. Ez részeg.

— Azt mondtam, a pénzt.

— Kotródi. Értetted? Ha nem akarodsz, segítségért kiáltok. Vóznerné.

— Hallgass.

— Vóznerné, Vóznerné.

— Hallgass.

— Versz? Engem mertél megütni, te szemét... te...

V.

Lenn az uccán, a hepehupás, széles kövezeten társzekér gördül végig vad lovakkal, megreszkettette az ablaküvegeket, a falakat, a házakat, valóságos kis földrengést okozva.

A fiuk arról vitatkoznak, hogy ki lehet a nő szereplő. A nő szereplő jobb. Most nem hallani a hangját.

Most megint hallani.

Zokog, átkozódik és tompán hörög is, mert a férfi — ugylátszik — fojtogatja. De uira torcaszakadtából ordít a maradék erejével:

— Segítség. Gyilkos. Rendőr, rendőr...

Járókelők mennek a nagy, szürke ház előtt, hazatérők, virágokkal és gyermekekkel. Azok is föltekintenek az ablakra.

A két cserkész nem mozdul. Tovább fülel. Csönd van.

Vége a drámának? Vége van.

A szomszédban egy rádió az ablak párkánván a bemondó hangját harsogtatja:

— Hölgyeim és uraim, öt perc szünet. Utána megkezdjük a hangverseny közvetítését...

VI.

Ebben a pillanatban a nagy, szürke házban, fönna a második emeleten az ablakhoz osz egy sovány, kékruhás ember. Kissé elrebbenti a függönyt és félszemével lekukucskál az uccára.

Látja, hogy az ucca elhagyatott.

Rohan a cselédlépcsőn, le az udvarra, onnan a lépcsőházba. Még be se zárták a kaput. Senki se veszi észre.

Künn, a ház sarkán még mindig ott áll a két kiscserkész hosszú botjára támaszkodva, mint két kis apostol. Merőn néz a második emeletre, arra az ablakra.

Nyugodtan megy feléjük a sovány, kékruhás ember. Amikor közelükbe ér, megáll. Ő is fölfelé néz.

— Mi az? — kérdezi.

— Semmi — mondja az egyik cserkész és vigyázz-állásba helyezkedik. Ugy látszik rádióztak az előbb. Most azonban már nem.

— Becsukták az ablakot — magyarázza a másik. — Tíz óra.

Tényleg mindenütt csukogatják az ablakokat. Az ucca elnémul.

VII.

Megindulnak mind a hárman az éjszakában. Elöl a két kiscserkész, utánuk a sovány, kékruhás ember, lassan.

— Neked milyen készüléked van? — szól az egyik fiu a másikhoz.

— Csak kristályos.

A sarkon elválnak. Két ujjukat föltartva köszönnek:

— Tégy jó!

A sovány, kékruhás ember egy melléucca há csap. Ott valamivel gyorsítja lépteit.

Eltemették Seidner Dezsőt

Nagy részvét a temetésen. — Virágok és koszorúk borították a ravatalt.

Néhány nappal ezelőtt általános megdöbbenést váltott ki Arad társadalmi köreiben Seidner Dezsőnek, a közbecsülésben álló fakeskedőnek halála. Seidner Dezső heveny felerősítésben betegedett meg és anélkül, hogy az orvosi tudomány segíteni tudott volna rajta, szombaton reggel fél három órakor Budapesten, a Liget-szanatóriumban meghalt. A tragikus körülmények között elhunyt kereskedő holttestét a tegnapi nap folyamán szállították haza Aradra, hogy a Seidner-család sírholtjában örök nyugalomra helyezték.

A gyászszertartás ma délelőtt tizenegy órakor vette kezdetét az aradi zsidó temetőben, már jövőre tizenegy óra előtt gyülekeztek a temető halottas házában azok, akik utolsó kegyeletüket akarták leróni az elhunyt fakeskedő iránt. A temetésen megjelentek Seidner Dezső barátai és ismerősei, akik mélyen megdöbbenve és megaláztatva álltak körül a koporsót, amelyet teljesen beborítottak a koszorúk és virágcsokrok.

A gyászszertartás Weisz Sándor ösi mődiájú gyászénekével vette kezdetét, majd pedig Vágvolgyi Lajos dr. főrabbi tartott magasszárnyalású, szívbemarkoló gyászbeszédet. A főrabbi ismertette az elhunyt érdemeit, pályafutását, személyiségét, Seidner Dezsőt, az embert, aki eltávozta szinte pótolhatatlan őr hagyott Arad társadalmában maga után.

A gyászbeszéd végeztével a menet elindult a sírbolt felé. Azoknak a száma, akik megjelentek a temetésen, dokumentálta azt, hogy a városszerte széles körökben osztatlanul tisztelték és becsülték a fiatalon elhunyt aradi fakeskedőt.

Seidner Dezső koporsóját a következő feliratu koszorúk borították: Felejthetetlen drága apámnak — Julka; Szeretettünk kisérjen — Adél, Rózsi, Vica és Andor; Emléket halás kegyelettel őrzi — Boros Jenő és családja; Dezsőnek szeretettel — Böske és Marika; Kegyeletem jeléül — özv. Boros Manoné.

BRÁZAY SÖSBORSZESZ olcsóbb és jobb!

Az Aradi Lövészegylet jubiláris diszközgyűlése

Száz évvel ezelőtt Orczy Lőrinc báró alapította a lövészegyletet. Az impérium-változáskor elvették az egylet értékes fegyvergyűjteményét — Angel

István dr. és Borneas Gyula dr. beszédei

Aradvárosának egyik legrégibb országos híri intézménye, az Aradi Polgári Lövészegylet ma este tartotta százéves jubiláris diszközgyűlést a Városligetben lévő saját termében, melyen a tagok és az érdeklődők nagy számban jelentek meg. A diszközgyűlést dr. Angel István elnök, volt polgármester, pár szavas üdvözlő beszéddel nyitotta meg, majd Borneas Gyula dr. volt szenátor, az egyesület társelnöke nagy beszédjében ismertette a lövészegylet száz esztendő történetét.

— Az 1831. évben április harmadikán tartotta alakuló gyűlést a most 100 éves Aradi Polgári Lövészegylet. Annak idején Arad társadalmának nagy eseménye volt az egyesület megalakítása. Régi álma teljesült ezzel a polgárságnak, mert az egyesület megalakítását már azelőtt is hosszú évekkel tervezték, de nem volt megfelelő terület az egyesület céljaira. Végül is Orczy Lőrincz bá-

ró, a múlt század harmincas éveinek híres nagy gavaléria egy csapásra megszüntette a megalakulás elé tornyosuló akadályokat azzal, hogy az egész városligetet a létesítendő lövészegyletnek ajándékozta. A nagylelkű adomány egyszerre létrehozta az Aradi Polgári Lövészegyletet. Az első elnöke az egyletnek Orczy Lőrinc báró lett, aki értékes berendezéssel is ellátta az egyletet.

— Az egylet évről-évre gyönyörűen fejlődött csak a világháború hozott tespedést az egylet életébe. Az impériumváltás után, a hatóságok elvették az egylet gyönyörű fegyvergyűjteményét. Az egylet mostani vezetői, dr. Angel István és dr. Borneas Gyula többször interveniáltak a miniszteriumban, de az értékes fegyvergyűjteményt még a mai napig sem adták vissza.

Dr. Borneas gyönyörűen felépített beszéde után Muntean Victor pénzügyi főtanácsos, az egylet főtitkára felolvasta az évi titkári jelentését, majd Stelamut Sabin városi főjegyző, a felügyelő-bizottság jelentését. Ezután a társelnök kéri egy jogi bizottság kiküldését, amely interveniáljon a városligeti tulajdonjogát megállapítsák.

Vulpe József kéri a diszközgyűlést, hogy Koszika Emil pénztárnok érdemeit jegyzőkönyvileg örökítsék meg, amit a diszközgyűlés lelkes egyhangúsággal elfogadott, majd javasolta, hogy a tagok a jubiláris gyűlés emlékére egy tablón fényképeztesék le magukat. Ezután ismét dr. Angel emelkedett szólásra és megköszönte a jelenlevőknek az egylettel szemben tanúsított ragaszkodásukat és a diszközgyűlést bezárta.

Tiszta haj —
ápolat haj —
szebb haj —

ELIDA SHAMPOO

Titulescu királyi táviratot kapott

A minisztertanács és Titulescu hódoló választáviratának ellünése

— Maniu személye egyre jobban az előtérbe tolódik —

Erdélyt mindenki gyűlöli — Sextil Puscariu szerint

Bucurestiből jelentik: Az elodázott válság utóhullámai még mindig tartanak. Iorgát erősen támadják a focsani Liga Culturala nagygyűlésén mondott beszéde miatt, amelyben a király személyét túlságosan exponálta volna és saját magát mint a legmagasabb helyvne a gazdasági és erkölcsi szanalásra vonatkozó törekvésében kizárólagos föltételnek állította oda. Ezt Iorga erősen cáfolja. Még mindig hangsúlyozzák, hogy Iorga és Argetoianu között nem állt helyre a tökéletes összhang. A Dreptatea a leghatározottabban fentartja azt az értesülést, hogy az Argetoianu-frakció föltétlenül elszakad Iorgáktól. Kérdezi, kihez csatlakoznak majd a cepesisták? Vezérik, Filipescu, Argetoianu föltétlen híve, de a frakció jelentékeny része Ducut szeretné támogatni, azonban ezt egy kimondott pártvezérrel szemben nem teheti, tehát minden valószínűség szerint Iorga mellett marad.

A politikai kommentálásokból ismét erősen kidomborodik Titulescu alakja. A Putria azt írja, hogy a király rendkívül meleghangu táviratban üdvözölte Titulescut abból az alkalomból, hogy a Népszövetség közgyűlése másodszor is elnökké választotta. Titulescu természetesen hódolatteljes táviratban köszönte meg a király kitüntető figyelmét. A minisztertanács azonban ezt a választáviratot állítólag nem engedte publikálni.

Titulescu személye másik ponton is megint előtérbe kerül. Az állandó koncentrációs föltévések során arról beszélnek, hogy Argetoianu összeköttetésbe lépett Titulescuvval hogy biz-

A Lupta szerint Titulescu az egészséges megoldás egyedüli lehetőségének mondotta a pártokkal szemben való ellenségeség földadását s pártkormány létesítését, amelyből Maniunak nem szabad hiányoznia, de tökéletesen mindegy, hogy Argetoianu, Iorga vagy Duca hozza-e létre. A Maniura való folytonos hivatkozás miatt a román sajtó általában valószínűnek mondja, hogy Maniu legközelebb visszatér a nemzeti-parasztpárt élére.

Politikai körökben egyébként élénk feltűnést keltett, hogy Argetoianu tegnapelőtt audiencián jelent meg a király távirati felszólítására. Hatieganu Emilnek is királyi kihallgatásra kellett menni. A Mironescu-kormány volt népiölési miniszterének ez a meghívása a legkülönbözőbb kombinációkra adott alkalmat.

A nemzeti-parasztpárt erdélyi tagozatának kolozsvári kommunikéje és Boila Romulus kirándulása az alkotmányjogi elmélet területére, még mindig izgatja a regáti sajtót. A Viitorul szerint, a nemzeti-parasztpárt regáti frakciója élesen elítéli az erdélyiek autonomista mozgalmát. E kérdés miatt elkerülhetetlen, hogy rövid idő múlva a párt két részre ne szakadjon. Az erdélyiek elvesztették az eszüket, szerencsére az autonomista mozgalom Erdélyben sem ver visszhangot, mert az erdélyi tömegek érzéketlenek. Bucut nem kell komolyan venni, akinek bűnügy miatt lefoglalták kastélyát és ingóságait, az nem számít.

A kolozsvári kommunikét érő támadásokra a Dreptatea-ban vezércikkben ír „egy regáti”. Megállapítja, hogy a kolozsvári kommü-

niké csak a Iorga által teremtet helyzet visszahatása. Erdély tiltakozik a regáti kizárólagosság ellen. Már a Bratianu-dinasztia megakarta teljesen hódítani Erdélyt, Iorga is abban a naiv illuzióban ringatózott, hogy csak le kell jönnie Gyulafehérvárra s nyomban jelentheti: jöttem, lártam, győztem!

A Drumul Nou-ban Puscariu Sextil azt írja, hogy még a távoleső Dobrudza és Bessarabia is kiábrándult Erdélyből. A régi királyság és az új tartományok sokat vártak az erdélyiektől, de mélységesen csalódtak, mert az erdélyiek az ellenzéken csak negatív eredményeket fejlesztek ki. Aztán sok alkalmatlan elemet vettek fel, akik a magyar uralom idején az ünnepélyeken lelkesen énekeltek a szózaton.

A komoly problémákkal szemben az erdélyiek tehetetlen embereknek bizonyultak. Már a Vaida-kormány naiv politikussokkal akarta az országot konszolidálni és sokára aztán Maniu is csalódások között fejezte be kormányzását, mert nem okult a Vaida-éra tapasztalatain. Erdélyt most mindenki gyűlöli.

Két román pilóta bravurja

Bucurestiből jelentik: Ionescu kapitány és Oculescu főhadnagy remek bravúrral öregbítették a román repülősport hírnevét. Teljesítményük minden bizonnyal helyet érdemel a nemzetközi rekordok körében is. A két katonatiszt vasárnap Londonban startolt, ahonnan Párisba repült. Párisban két napon át tartózkodtak a román repülők, kedden reggel a lebourgeti repülőtéren felszálltak és megállás nélkül Bucurestireg repültek. Ionescu és Oculescu az utat tizenegy óra alatt tették meg, teljesítményük tehát minden dicséretet érdemelhet meg.

Ionescu és Oculescu tegnap délelőtt érkeztek meg Bucurestibe, ahol a repülőtéren cserkedtek le. A levegő két román hősné fogadtatására nagy tömeg gyűlt össze, amely lelkes ünneplésben részesítette a pilótákat.

Programot ad Janovics Jenő dr.

Október hó közepén nyitja meg kapuit az aradi magyar színház — Az új aradi színházigazgató nyilatkozik programjáról — Kik lesznek a három magyar színtársulatnak a tagjai? — Az idő érlelte meg a színháztrüsz gondolatát

Több száz erdélyi magyar egzisztencia sorsa függ „a nagy kísérlet” sikerétől

Az aradi színház-fronton egyelőre szélcsend uralkodik. Folyó hó 21-én jár le a provizórikusan megkötött szerződés megfellebbezésének határideje: addig sem a város vezetősége, sem Janovics Jenő dr. színházigazgató nem mozdíthatja előre a megindulás előtt álló aradi magyar színiévad ügyét. Értesülésünk szerint Aradon mindeddig nem történt semmiféle kontestáció a szerződés jelenlegi formája ellen és nem valószínű, hogy bármily politikai szempontok érvényre juthatnának a temesvári revíziós hatóságnál is, amely hivatali felettese Aradváros vezetőségének. Az a vizsgálat, amelyet Janovics dr. Iorga miniszterelnöknél és Bianu Jenő dr. színtársulat-vezérigazgatónál maga ellen megkért, egyelőre azokat is elkedvetlenítette a magyar színház ügyével való kéretlen és hivatalos foglalkozástól, akik máskülönben ezuton szeretnének kétes-értékű babérokat szerezni a „közélet” terén...

Az idők parancsszava

Nem tudhatjuk még a jelen pillanatban, hogy Janovics Jenő dr. intervencióját milyen hangulatban fogadják Bucurestiben a miniszterelnökség, a kultuszminisztériumban vagy a színtársulat-vezérigazgatóság. Könnyen lehetséges, hogy Iorga egy jóvialis gesztussal teszi „ad acta” a Janovics Jenő dr. táviratát, hiszen éppen elég elintéznivaló komoly ügy akad még a miniszterelnöki vagy a kultuszminiszteri tárcák körül. Akárhogy is történjék Bucurestiben döntés, akármennyire is szeretne Janovics Jenő dr. „a szemei közé nézni” annak a pár hivatásos denúciánsnak, — az aradi magyarság mindenképp előbbrevaló érdeke az, hogy minél előbb tullegyünk már a hivatalos formalitásokon, a félhivatalos denúciáns-intrikákra és kezdődjék meg a nagy kísérlet: az új rendszerű magyar színiésvad! Erre vonatkozólag a jelenleg Kolozsvárott tárgyaló Janovics Jenő dr. figyelemreméltó új nyilatkozatot tett az Aradi Közlöny tudósítójának, amelyet az alábbiakban közlünk:

— Most, hogy befejeztem hivatalos tárgyalásaimat úgy a városok vezetőségeivel, mint a művész-gárdám tagjainak tulnyomó részével — mondotta Janovics dr. — talán azt mondhatom, hogy az egyesített kolozsvári—nagyváradi—aradi—temesvári magyar színiévad terve, amely ma már a megvalósulás után halad előre, nem is bennem, az egyes emberben vagy másokban fogant meg, hanem az idő és a viszonyok szükségessége érlelte meg. Ezt a fel fogásomat a hivatalos jellegű tárgyalásaim csak alátámasztották és megerősítették mindennél, amerre jártam és nemcsak magyar, hanem az irányadó román körökben is. Arad és Temesvár speciális kívánságaira való tekintettel. — mivel mind a két város közönsége ragaszkodik a megfelelő időtartamu téli szezonhoz — úgy döntöttem végleg, hogy három teljes színtársulatot szervezek: két komplett operette és egy reprezentatív drámai társulatot, amelyek felváltva játszanak majd mind a négy városban.

Az aradi szezon kezdete

— Egyes városok vezetőségei — folytatta érdekes nyilatkozatát Janovics dr. — tapasztalataim szerint rájöttek arra, hogy az önálló, független és egész éven át egy helyen működő magyar színtársulat olyan jelszó, amely a mai gazdasági viszonyok között a legjobb szándék mellett sem állja meg helyét. Én rendületlenül bízom benne, hogy ez a nagy kísérlet nem fog kudarcra végződni és egy pillanatig sem tévedszem el szem elől, hogy ez a vállalt munka rendkívüli felelősséggel és felelősséggel teljesítéssel jár együtt. De azt sem felejtettem el, hogy nekem már a múltamnál fogva is súlyos kötelezettségeim vannak Erdély színészetiével szemben és a feladat, amelyet vállaltam, nemcsak nagy, hanem dicsőséges is.

— Teljesen készen van már máskülönben a munkaprogramom is. Szeptember 26-án

nyitom meg a nagyváradi színházat a drámai társulattal, október 1-én Kolozsvárt tartjuk meg a szezonnyitó-előadást, október második felében Aradon és Temesváron. Ennek a késedelemnek kizárólag az az oka, hogy Arad és Temesvár városokkal a megállapodás még nincs fixírozva s ezelőtt természetesen az odaszóló szerződések véglegesítésével is várnom kell.

Az új aradi társulat

— Nem tagadom, hogy a szerződötések-nél és a fizetések megállapításánál messzemenő takarékosági szempontokat érvényesítettem. A jelenlegi gazdasági viszonyok mellett azt hiszem, ez mindenki előtt érthető. Ugyanakkor azonban a helyvárakat is leszállítom, mert a színház, amely a közönségből él, nem hagyhatja figyelmen kívül a közönség teherbíró képességét. El kell azonban oszlatnom azokat az aggodalmakat, hogy emiatt valami rövidség érheti a színházlátogatókat. Sem a társulati létszámot, sem művészi célkitűzéseimet nem építem le, ellenkezőleg: máris szerződés köti hozzám Neményi Lilit, aki nemcsak régi és pompás szubrett szerepeiben fog bemutatkozni, hanem primadonna-szerepekben is. Amióta Erdélyből elkerült, művészete még jobban megérett, tehetsége teljes pompájában bontakozott ki. Ismét leszerződöttem Karácsonyi Irit, ő neki is nagy szerepet szántam az új szezonban, annál is inkább, mert úgy tervezem, hogy foglalkoztatni fogom a nagyváradi, aradi és temesvári színházakban is. Kivülök még egy harmadik primadonna szerződötéséről is szó van. Ha annyit mondok róla, hogy a magyar nyelvterület egyik legkitűnőbb primadonnája, azt hiszem elég is. Tárgyalásokat folytatok Lengyel Irénnel, akit mint állandó vendéget óhajtok lekötöni. Az operettársulat többi erősségei Miklóssy Margit, Balogh Julia, Hegvessy Ica, aki aradi származású és Rákosi Szidi legjelesebb tanítványa volt. Bonvivánom Putnik Bálint, aki remélem egy csapással be fog jutni a válogatott izlésű közönség kegyeibe. A régiiek közül természetesen ittmaradnak Tompa Béla, Ihász Aladár, Leövey Leó, Selmecezy Mihály, aztán visszakerül a kedves humoru Tompa

Sándor, tárgyalásokat folytatok Réthelyi Ödönnel is. Meglepetés lesz egy tizenkét tagú görög és boy-csapat, valamint kiegészítem a női és férfikart s a zenekart modern hangszerekkel.

Ami a drámai társulatot illeti, változatlanul tagjai maradnak Poór Lili, Kaszab Anna, Benes Ilona, Forgács Sándorné, a férfiak közül pedig Fekete Mihály, Forgács Sándor, Balázs Samu, Nyerges, Vértess, Tóth Elekkel pedig csak azért nem tudtam még megállapodni, mert nem tartózkodik a városban. Az új tagokat illetőleg Hajmássy Miklóssal és Vértess Lajossal tárgyalok, mindketten a Vigaszínház tagjai és akármelyikük jön le hozzánk, csak nyeresége lesz a társulatnak. Leszerződöttem Rajnai Sándort, Rajnai Gábor öccsét, Bárdos Klárit, Gábor Marát s még többekkel folynak tárgyalások.

— A szezon első bemutatói közül megemlíthetem Fodor László „Ékszerablás a Váci-uccában”, Halász Imre „Meddig fogsz szeretni?” színművét, továbbá Bónyi Adorján új darabját, aztán a Kis Katalint, Szép Ernő Azráját, Boros Elemér, Ujházi György stb. darabjait. Jó uton haladnak azok a megbeszélések, amelyek lehetővé teszik Hunyady Sándor „Feketeszáru cseresznye” című színművének előadását, sor kerül természetesen Hunyady új darabjának és Indig Ottó „Torockói menyasszony” című nagyon mulatságos vígjátékának bemutatására.

— A bemutatandó operettek sorában első helyen említem a Haway-t, amely már világsiker. Szirmai operettjét, a Bajadér-t, a Lámpaláz-t és Harapós férjet, az új Brodszky-operettét, a „Vihar a Balatonon”-t és ezenkívül még egy egész sereg lekötött nagysikerű operett áll rendelkezésemre.

— Azt hiszem, nem mondok újat azzal, hogy régi szokásomhoz híven a magyar irodalom klasszikusainak is bő teret engedek a műsorban. Megrendezem Kazinczy Ferenc emlékünnept, a Goethe-centenáriumnak a Faust új-rabeállított színdarabjával áldozok és műsorra tűzöm Hoffmannsthal Jedermann-ját.

Végezetül ezt mondotta Janovics Jenő:

— Ismételem, nagy fába vágtam a fejszemet. Nemcsak a vállalt művészi felelősség óriási, hanem azt is tudom, hogy a három színtársulatnál száz meg száz embernek az egzisztenciája függ az én személynemhez. Én munkát, energiát, talán — nem szerénytelenül — ha kimondom — hozzáértést ajánlok fel és most a közönségtől várom a támogatást: a sikert.

Elfogták az aradi Texa-gyár betörőit

Ma hajnalban házkutatást tartottak egy Hal-téri kereskedőnél és megtalálták az elrablott tárgyakat — Letartóztatták az orgazdát is —

Az Aradi Közlöny olvasói előtt ismeretes az a páratlan vakmerőséggel végrehajtott rablás, melyet ismeretlen tettesek követtek el az aradi Texa-gyárban. Az aradi rendőrség bünyügyi osztálya, Olanicencu rendőrkapitánnyal az élén, nagy apparátussal látott a vakmerő rablás tettesének kinyomozásához, melynek mára eredménye lett.

A nyomozást vezető Olanicencu rendőrkapitánynak, már a nyomozás kezdetén az volt az álláspontja, hogy a betörést csak a helyzet ismerős egyének követhették el. A betörés színhelyén ugyanis a tettesek semmi nyomot nem hagytak maguk után és a gyár raktárának udvar felőli ajtaját álkulccsal nyitották fel.

Az aradi rendőrség szinte bravúros nyomozást csinált, három nap alatt kinyomozta a tettest és mára le is tartóztatta. Ma kora reggel a rendőrség megjelent Finkelstein Sándor piaci árus Hal-tér 5. számú lakásában és házkutatást tartott. Finkelstein Sándor a rendőrszt felszólítására azonnal beismert mindent és a rablott árukat előadta. Lakásán rengeteg lopott holmi volt felhalmozva: szőnyegek, ruha- és fehérneműk, szőrmék, ékszerek, bőrröndök, úgy, hogy az ingóságok öt nagy ládát töltöttek meg és két lovas szekeren szállították be a rendőrségre.

Finkelstein Sándort a rendőrség letartóztotta és bekísérte a rendőrségre. A piaci árust,

még a délelőtt folyamán kihallgatták. Elmondotta, hogy a holmikat nem ő lopta, hanem azokat egy Ulits Lázár nevű aradi munkástól vette. A rendőrségről azonnal detektívet küldtek Ulits után, akit sikerült a lakásán letartóztatni. A lépre került betörőt a rendőrségen szembesítették Finkelsteinnel, mire Ulits teljes beismerő vallomást tett, de arra nem emlékszik, hogy a tárgyakat külön-külön kiktől lopta. Az aradi rendőrségen ma délelőtt külön válogatták azokat a darabokat, melyet a veszedelmes betörő a Texa-gyárból lopott, de így is nagymennyiségű tárgy maradt a rendőrség birtokában.

Az aradi rendőrség ezuton hívja fel az utóbbi időben elkövetett lakásfosztogatás károsultjait, hogy jelentkezzenek a rendőrség bünyügyi osztályán és nézzék meg a lopott tárgyakat, mert esetleg felismerhetik bennük sajátjukat. Finkelstein Sándor orgazdát és Ulits Lázárt a rendőrség átadta az aradi ügyészségnek.

NÁDOR PENSIO

Budapest, V., Nádor-utca 24. Aut. 266 - 49.

Kényelmes családi otthon, folyóvíz, fiatal urileányoknak különösen alkalmas, francia, német társalgás. Kitűnő ellátás, díszes konyha is, mérsékelt árak.

Hajsz a biatorbágyi pokol- gépes merénylők után

Ma kétségtelenül megállapította a nyomozás, hogy a merénylet színhelyén talált levelet Leipnik Márton írta — Egy elrejtett beszélgetés — Nemzetközi védelem a vasuti merényletek elhárítására — Hír egy Temesváron történt házkutatásról a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban

Két biztosnak látszó nyomon halad a rendőrség

Budapestről jelentik: A biatorbágyi hatalmas merénylet ügyében ma érdekes fordulat állott be. A rendőrségi iráskészítők hosszúságos és beható tanulmányozás után megállapították, hogy a merénylet színhelyén talált cédula, melynek szövege ismeretes, teljesen azonos írást mutat Leipnik Márton magyar kommunista írásával és így kétségtelenül megállapították a biatorbágyi merénylő személyazonosságát. A rendőrség egyébként rendkívül körülményes és kitűnően megszervezett nyomozást folytat a tettesek kézrekerítésére és Leipnik Márton nyomán kívül még két biztosnak látszó nyomon halad a merénylet kitérőinek megállapítása felé.

Egy kihallgatott beszélgetés

Győrfi jelentés arról számol be, hogy ma jelentkezett a rendőrségen egy K. Gy. nevű magántisztviselő, aki előadta, hogy hűga szombaton este a korzón sétált, amikor egy beszélgetés ütötte meg fülét: gyanús külsejű legénynek egész nyíltan mesélték, hogy az éjszaka folyamán merényletet terveznek a bécsi gyorsvonat ellen.

A leány mosolygott a beszélgetésen és hazament. Mikor másnap a merényletről értesült, rettenetesen hatott rá, hogy az valóban megtörtént és elmondta bátyjának, aki azonnal jelentkezett a rendőrségen. A budapesti rendőrség valószínűleg tartja, hogy a győri kommunista sejtrendszer tagjai tudtak előre a merényletről és ezek közül néhánynak a beszélgetését hallgatta ki önkéntelenül a fiatal urleány.

Budapesten hatalmas falragaszok, újságok és rádió útján könnyítik meg a rendőrségi nyomozás munkáját. Ezek a kiáltványok felhívják a közönséget, hogy jelentsék azonnal, ha valaki gyanús külsejű embereket látott a határ közelében, vagy a biatorbágyi merénylet színhelye körzetén belül autót, motorbiciklit vagy más alkalmatosságot vett észre a szombat esti órákban vagy a merénylet megtörténte után. A nyomozás eddig legfontosabb eredménye az, hogy a rendőrségnek sikerült olyan adatokra bukkannia, miszerint pénteken este Budapesten látták Leipniket.

Amszterdami jelentés szerint a holland vasuti társaság felszólítást küldött Európa összes állami és magánvasuti társaságaihoz egy nemzetközi vasuti konferencia érdekében, amelynek az lenne a célja, hogy úgynevezett vasuti biztosokat nevezzenek ki a vasuti merényletek elhárítása végett. A terv szerint ezután Európa összes vasuti vonalait nemzetközileg szervezett vasuti rendőrbizottságok fogják őrizni.

A nyomozás újabb eseményei

Berlinből jelentik, hogy a jüteborgi vasuti merénylet kinyomozásával megbízott bizottság a biatorbágyi merénylet adatainak alapján, több új irányban kezdett nyomozást, főleg Düsseldorfban és a Ruhrvidéken. Gennath rendőrfőtanácsos tegnap hosszabb rádiógramm-jelentést küldött Hetényi Imre főkapitánynak. A rádiógrammban az újonnan bevezetett nyomozásokról Gennath részletes jelentést küldött és a nyomozásnak olyan feltűnéstkelő adatairól számolt be, amelyeket a nyomozás érdekében egyelőre a magyar rendőrség még nem hozhat a nyilvánosságra.

Annyi mindenesetre biztos, hogy a merényleteket egy és ugyanaz a kommunista terrorbanda követte el és a vezetés szerepét, illetve az irányító kéz szerepét két, Moszkvából kiküldött agitátor játszotta, a két agitátor közül az egyik magyar származású.

A „Pesti Napló” mai számában közölt jelentés szerint, a Leipnikre vonatkozó gyanút egy másik váratlan eredmény még súlyosabbá tette: a főkapitányság ugyanis megkereste a román hatóságokat, hogy Leipnik Márton Temesváron lakó unokabátyjánál, dr. Nagy Hugó ügyvédnél tartsanak házkutatást. A házkutatás során dr. Nagy Hugónál titkos rádióleadóállomást találtak. A budapesti főkapitányságra érkezett rádióértesítés szerint — írja a Pesti Napló — az ügyvédi iroda egy titkos irányító munka központja volt. A rendőrség bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy dr. Nagy Hugónak nincs-e

Váratlan fordulat az éjjeli órákban

Budapestről kapott éjjeli távirataink a nyomozás váratlan fordulatáról értesítenek. A rendőrség megállapítása szerint a biatorbágyi katasztrófa merényletével gyanúsított Leipnik Mártonról kétségbevonhatatlanul megállapítást nyert, hogy az utóbbi időben egyáltalán nem járt Magyarországon s így a levelet is csak külföldről írhatta. A nyomozás most abban az irányban is kiterjeszkedett, hogy Leipnik kinek írhatta a merénylet színhelyén talált sorokat.

Egyébként a budapesti rendőrfőkapitányságon számtalan ember tesz különböző bejelentéseket annak reményében, hogy általa igényt emelhet a kitűzött magas nyomravezetői jutalomra. Ezek közül a bejelentések közül figyelmet keltett az a vallomás, amelyet egy budapesti taxifőfő tett, aki a merénylet éjszakáján az egyik Erzsébet-körúti standon állomásozott gépjárművel. Egy feltűnően elegánsan öltözött ur lépett ugyanis hozzá és ajánlatot tett számára oly értelemben, hogy egy éjszakára adja át gépét.

Meggyilkoltak egy csendőrt Marosmegyében

Kilenc szurással végzett a szerelmes csapos a csendőrrel

Marosvásárhelyről jelentik: Tegnap a késő esti órákban megdöbbentő gyilkosság történt a marosmegyei Komlód községben. A gyilkosság mögött egy kisebb családi dráma húzódik meg.

Florea Todor komlói korcsmáros már régebben megtudta, hogy felesége viszonyt folytat Dali István csaposlegénnyel. Florea Todor arra gondolt, hogyha Dali Istvánt a korcsmából valami módon el is zavarja, a csaposlegény továbbra is a faluban marad és a helyzeten nem változik semmi. Összeköttetést keresett tehát egyik régebbi barátjával, Szabó Márton közcsendőrrel és úgy beszéltek meg, hogy hivatalos ürügyet fognak találni Dali István eltávolítására, akit nemcsak a korcsmából tesznek ki, de a faluból is kiszuppolják.

Tegnap este Szabó Márton közcsendőr beköpögtetett Florea Todor komlói korcsmájába s miután Dali István eltávolításának a részleteit megbeszélték, ivásba kezdtek. A csaposlegény előbb mitsem sejtett arról, hogy miért van olyan jó kedve a gazdájának. A korcsmárosné azonban, akinek Florea Todor kacagva és gunyolódva beszélt el tervüket, mindent elmondott a csaposlegénynek, aki dühében az ivószoba egyetlen petróleumlámpáját leütve, felkapta a pulton heverő kenyérkést és a sötét szobában Szabó Márton közcsendőrnek ron-

köze a szerbiai és magyarországi vasuti merényletekhez.

Prágai jelentés szerint, a magyar államrendőrség megkeresésére,

ma letartóztattak cseh területen három gyanús egyént, a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban

Az ismeretlen egyének nem tudták személyazonosságukat igazolni, sőt minden felvilágosítást megtagadtak erre nézve.

A bécsi jelentések arról számolnak be, hogy a bécsi szocialista Abend és a kommunista Arbeiterzeitung azt írják a biatorbágyi merénylettel kapcsolatban, hogy Biatorbágy-nál egyáltalán nem történt robbanás és merénylet. A két lap állítólagos szemtanúk elbeszélése alapján írja, hogy

robbanást nem hallottak, ellenben a vonat kisiklott és a szerencsétlenség így történt.

Az Abend megemlíti azt is, hogy a nyomozó hatóságok megállapították, miszerint a vándukt közelében a vágányok csavarjai hosszabb vonalon meg voltak lazulva és tulajdonképpen így történt a szerencsétlenség. A két bécsi lap éles támadást intéz az „imperialista” sajtó ellen, amely tendenciózus és hamis hírekkel úgy akarja beállítani a biatorbágyi vasuti szerencsétlenséget, mintha azt a kommunisták követték volna el.

— Sofförre nincs szükségem — mondotta a titokzatos férfi — magam is vizsgáztam vezető vagyk.

Szavai igazolására egy csehszlovákiai hajtási igazolványt vett ki zsebéből, amelyet azonban a név rendkívül el volt mosódva, olyanira, hogy egy betűt sem lehetett rajta kibetűzni. A sofför gyanút fogott a furcsa ajánlatra és a még furcsább hajtási igazolvány látára és nem ment bele a tárgyalásba.

A sofför vallomását érdekesen erősíti ki több Baross-téri autogarázsos hasonló vallomása. Ezek is azt adták elő, hogy pénteken délután, tehát a merénylet előtti nap délutánján, egy szürkeruhás elegáns férfi érdeklődött náluk, hogy nem adna-e ki olyan autót bérbe, a melyet ő maga vezethet. A garázssosok nem találtak eléggé bizalomgerjesztőnek az ajánlatot, feltették kocsijaikat és nem mentek bele az üzletbe. Az illető nevét ők sem tudják, mindössze annyi feltűnőt találtak rajta, hogy elegáns ruhához mérten a kezei feltűnően durvák és vörösek voltak.

tott. Szabó Mártonnak jóformán ideje sem volt védekezni, amikor már hatalmas szurásokat kapott.

Florea Todor kimenekült az ivószobából s a korcsmárosné megrémült sikoltásai verték fel az éjszaka csendjét. Ebben az időben rajtuk kívül senki sem tartózkodott a korcsmában és mire a szomszédok összecsődültek, hatalmas vértócsában, élettelenül találták Szabó Márton közcsendőrt a korcsma padlóján. A csaposlegény kilenc késszurással gyilkolta meg a közcsendőrt, melyek közül már az első szurás is halálos volt. Dali István előbb elmenekült, de pár órával később önként jelentkezett a csendőrségen. Letartóztatták és átadták a marosvásárhelyi ügyészségnek.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL MOZGÓ: A SZÖKE CSALOGÁNY Operett-vígjáték. Zenéjét szerezte Willy Kollo, A főszerepekben: Else Elster és Harry Halm.

5, negyed 8 és negyed 10 órákor

SELECT MOZGÓ. Premier. KERINGŐ A HALÓKOCIBAN, Filmoperett. Főszereplői: Fritz Schulz, Lucie English, Trude Berliner.

5, 7 és 9 órákor.

ELIT MOZGÓ: HÖLGYVÁLASZ. Erkölcsdráma. Főszereplők: Suzy Vernon, Willy Fritsch.

7 és 9 órákor:

GRADISTE MOZGÓ: ASPHALT. Erkölcsdráma. Főszereplők: Gustav Fröllich, Betty Amann és Albert Steinrück.

H I R E K

A BETEG EDISON

Hadvezérek, államférfiak, mozisínészek, költők és különcök lármásan szoktak meghalni, a világ szíve csaknem belehasad a nagy bánatba s az ünnepi beszédekben, az újságnekrológokban megállapítjuk, hogy földünket és korunkat pótolhatatlan veszteség érte. Most Edison súlyosan beteg. Mit irunk majd, ha ezt a nagyszerű aggastyánt elragadja a sors közülünk, — közülünk, akik az ő szellemének reálisá vált világában élünk? Az asztalomon villanykörte ég, a szomszédszobában berreg a telefon és valaki Budapesttel beszél, az udvarról felhallatszik az új sláger gramofonhangja, valaki mellettem lázasan keresgél az esti moziműsorok között, hogy hová vigye legújabb ismerősét, az uccán kigyulnak a villanylámpák és fényreklámok. — egy egész világ éled körülöttem, tipikus, mai és nélkülözhetetlen világ s az ember egyenesen leszédül, ha meggondolja, hogy ezt az egész kényelmes nagyvárosi valóságot egyetlen ember, Thomas Alva Edison találta ki. Mi lenne nélküle az esténk? Mi lenne mozi, villanykörte, a használható telefon (Graham Bell-é csak „elv” és játékszer volt), gramofon, uccai fény és ezer más tarkaság nélkül? Előadnánk és elposzvánánk az egyébként rettenetes modern életben, — mert Edisonban talán az leginkább isteni szikra, hogy találmányainak legnagyobb része nemcsak nélkülözhetetlen praktikus dolog, hanem valami olyasféle, ami megfűszerezi, megszépíti az életet.

Más találmányokat rövid idő alatt kisajátít a haditechnika és szörnyű hadigépekké változtatja. A mozi harci értékét még senki sem fedezte fel s a költészethez vagy a szerelemhez kétségtelesen több köze van, mint az emberöléshez. Ugyanez áll a gramofonra is, ami ma visszavonhatatlanul bevonult a művészetek birodalmába. A villanykörte meghitt családi fénné változtatta az ivólampák maró világosságát, de bűnös dolgokra nem igen használják. A telefon csendes kereskedelmi és városi összekötő kapocs, ha nagyobb arányú dolgokról van szó, a rádiót kapcsoljuk be. Edison bűvésze a jó szellem bűvésze volt, nem a rossz szellemé, nem az ördögé vagy a boszorkányé s csodával nem a pusztítást hozta a földünkre. Isten adja, hogy betegségét kiheverje és még soká közöttünk maradjon, mert jó, ha jó szellemek élnek közöttünk. (—)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Hűvös, felhős idő várható, több helyen csapadékkal és éjszai fagyokkal.

— **A bankszindikátus ügye a megvalósulás előtt.** Bucurestiből jelentik: A bankszindikátus megalakulásának régen felmerült terve közeledik a megvalósulás stádiuma felé. Argetoianu pénzügyminisztert ma a bankok egy küldöttsége kereste fel, amely arra kérte fel őt, hogy támogassa a megalakítandó szindikátust. Előadták, hogy a bankjaik alaptőkéje 3 milliárd 200 millió lejt tesz ki és a szindikátus feladatává válna a hatalmas összeg megvédése. Argetoianu támogatását helyezte kérésbe, azonban azt a feltételt szabta meg, hogy a szindikátusban csak komoly bankok vegyenek részt, amelyek elvárhatják, hogy az állam garanthassa a tőkéik védelmét.

Női divatfelöltők legolcsóbban
PLESZ központi ruhaárúházában kaphatók
Írányárak: Lej 650, 750, 850.

— **Arad vezérigazgatói az Interimár-bizottsági elnök értekezletén.** Holnap délelőtt tartja meg Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnök az aradi nagyipari és kereskedelmi vállalatok vezetőivel azt az értekezletét, amelynek céljáról legutóbbi számunkban megemlékeztünk. Radu dr., konkrét formában kívánja tudni, hogy az aradi munkanélküliek felszámolására megindított akciójában milyen mértékben számíthat az ipar és a kereskedelem aradi reprezentánsainak támogatására. Az értekezleten részt vesznek az aradi bankok képviselői is.

Megmenekült a lezuhanó „Kötőjel” egyik pilótája

A mechanikus megakadt egy kiálló alkatrészben és a lezuhanó repülőgép alá került, amely összelapította — **Le Brix** pilóta leszíjazva aludt a repülőgépen és úgy halt szörnyen az egyik kiálló alumínium alkatrészben és a mechanikus a gépen függve, oly szerencsétlenül zuhant le, hogy a repülőgép alá került, amely felismerhetetlen hústömeggé lapította szét. **Le Brix**, mint már megírtuk, a szerencsétlenség pillanatában éppen aludt és különben sem tudott volna a katasztrófából élve kiszabadulni, mivel a repülőgéphez volt szíjazva.

Párisból jelentik: Az Aradi Közlöny mai számában részletesen beszámolt a „Kötőjel” repülőgép katasztrófájáról, mely Oroszországban, Ufa tartományban történt. Az első jelentések, melyek Moszkvából jöttek, arról adtak hírt, hogy a repülőszerencsétlenség alkalmával a két bátor francia pilóta szörnyen halt, míg a gépen ülő mechanikusnak ejtőernyő segítségével sikerült megmenekülnie. Ma azután Párisból újabb jelentések érkeztek, melyek arról számolnak be, hogy nem a mechanikusnak, hanem **Doret** pilótának sikerült élve megmenekülnie, míg **Le Brix** és **Mesmil** mechanikus a géppel együtt lezuhanak és mindketten szörnyen haltak. **A mechanikus, akin szintén volt ejtőernyő, ugyancsak ki akart ugrani a zuhanó repülőgépből, azonban ejtőernyője megakadt**

— **Személyi változások és új kinevezések Aradmegyében.** Az aradmegyei prefektúra véglegesítette állásában özv. Gherga Constantinnét a halmágyi főszolgabírói ságon. A határozatról hivatalos uton értesítették a halmágyi főszolgabírói ságot. Visszautasították Pap Ágnes kinevezési javaslatát a szentannai községhezán üresedésben tartott helyére, mivel a fegyelmi bizottság véleményezése hiányzott. Nem véglegesítették a borosjenői kórháznál Omescu Pál állását, mivel kinevezetése csupán provizórikus alapon történt. A kórház egykori intendánsa, Radu Badulescu ügyének rendezéséig, mint helyettes továbbra is helyén marad.

— **Megválasztották Kiskunhalas képviselőjét.** Budapestről jelentik: Kiskunhalason a pótválasztás alkalmával a törvényes határidőn belül csak egy jelölt jelentkezett, így Musa Istvánt, a független kisgazdapárt jelöltjét Kiskunhalas megválasztott képviselőjének lehet tekinteni.

**Szemet, jót, modernet csak
I. SCHUTZ-nál!**

— **Mérnököt keres az aradmegyei prefektúra technikai osztálya.** Az aradmegyei prefektúra technikai ügyosztályára szükséges mérnök helyének betöltésére a megyei prefektúra javaslatát a temesvári revíziós bizottság elutasította. Az aradmegyei véleményező bizottság a napokban új proposíciót terjeszt fel a temesvári felsőbb hatósághoz, amelyekben mindazokat kinevezésre ajánlják, akiket a megyei tanács kijelölt.

— **Biztató kilátások a magyar kölcsön ügyében.** Budapestről jelentik: A Magyarországnak nyújtandó nemzetközi kölcsönnel kapcsolatban kiküldött pénzügyi bizottság beható tanulmányokat folytatott Budapesten Magyarország pénzügyi viszonyairól. A kölcsön ügye biztató kilátásokkal kecsegtet. Walkó pénzügyminiszter ma elutazott Genf-be, hogy ott a kölcsön ügyében további tárgyalásokat folytasson.

— **Százezer lej az aradmegyei járványok leküzdésére.** Az aradmegyei prefektúra 100.000 lejt utalt ki a megyei gyermekparalízis- és skarlát-járvány leküzdésére szükséges egészségügyi intézkedések költségeinek fedezésére. Az összeget a prefektúra diszpozíció alá rendelték, aki a megyei főorvossal egyetértőleg használja fel a szükséges intézkedések megtételére.

— **Budapesten leszállítják a színházak fizetését.** Budapestről jelentik: A kultuszminisztérium rendelete szerint leszállítják a színházak tagjainak fizetését. A vezető művészek fizetését 15–20 százalékkal, a segédszínészek gázsiját 10–15 százalékkal, míg a mellékdíjakat 25 százalékkal redukálják. Az örökös tagok nyugdíját 15 százalékkal csökkentik az új rendelet értelmében.

— **Aljegyzőt keresnek Feketegyarmaton.** A feketegyarmati község tanácsa jelentése szerint Feketegyarmaton az aljegyzői állás megüresedett. Az aradmegyei prefektúra nyilvános pályázatot hirdet az állás betöltésére. A pályázatokat a törvény előírásainak megfelelőleg szeptember 25-éig kell a feketegyarmati községhezára eljuttatni.

Bűnvádi feljelentést

tettek a Vestul tulajdonosai a lapot elkobzó rendelkezők ellen

Temesvárról jelentik: A nemzeti-parasztpárti politikusok között kinos feltűnést keltett a párt bántási lapjának, a Vestul-nak a betiltása. Az ügyben ma váratlan fordulat állott be. A lap tulajdonosok úgy az ügyészségen, mint a belügyminisztérium sajtó osztályán bejelentették, hogy a **Vointa Banatului-t** napilappá alakították át és ezentúl naponta jelenik meg. A bejelentést az illetékes körök tudomásul vették és az új lap első példányai ma délelőtt 11 órakor megjelentek az uccán.

A Vestul tulajdonosai ezenfelül még gondoskodtak hogy az ügynek újabb szenzációi is legyenek. Ma délelőtt megjelentek a temesvári ügyészségen és a Vestul jogtalan elkobzása és betiltása miatt megtették a hivatalos lépéseket. Ezzel kapcsolatosan a tulajdonosok az ügyészségen bűnvádi feljelentést tettek a lapot elkobzó rendőri közegek ellen, még pedig magánlaksértés, hivatalos hatalommal való visszaélés és lopás miatt.

A Vestul tulajdonosai ugyanis változatlanul arra az álláspontra helyezkednek, hogy az elkobzást végző rendőri közegek törvénytelenül jártak el, amikor a lap megjelenését sorozatosan megakadályozták. Ilyen körülmények között tehát a Vestul ügyében még további szenzációk fejlemények várhatók.

— **Halálozás.** Belényesujlakon szeptember 13-án elhunyt özv. Moldoványi Istvánné, született Schrempf Ludovika, aki 76 éves korában minden szenvedés nélkül távozott el az évek sorából. Temetése Belényesujlakon ment végbe szeptember 15-én.

— **Aranyérnél és az evvel járó bédugulás, repedés, kelés, gyakori vizezési inger, derékfájás, mellszorulás, szívdobogás és szédülési rohamoknál** a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használata kellemes megkönnyebbülést eredményez. A belső bajok orvosai az igen enyhe hatásu **Ferenc József** vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárynyi mennyiségben rendelik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógy szertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Összeállították a magyar válogatottat.** Ma állította össze dr. Máriássy Lajos szövetségi kapitány a magyar profi-válogatottat, amely vasárnap az Üllői-úti pályán mérkőzik meg a cseh profi-válogatottal, barátságos mérkőzés keretében. A csapat a következő: Aknai—Dudás, Mándl—Borsányi, Sárosi, Lázár—Markos, Auer, Kalmár, Turai, Hires.

— **Tisztviselőt keres Dud község.** Az aradmegyei Dud községben hivatali hely van üresedésben. A törvényes feltételek között készült pályázatokat szeptember hó 25-éig lehet beadni. Az állás október hó elsején foglalható el.

Aradváros és tisztviselőinek pere

békés megegyezés felé közeledik

Dr. Radu Cornel álláspontja.

Aradváros és tisztviselői között keletkezett 16 millió per szeptember hó 27-én került volna tárgyalásra a bucuresti-i Semmitőszék előtt. Amint értesülünk róla, úgy a tisztviselők, mint a város vezetősége részéről megtörténtek már az intervenciók annak érdekében, hogy a Semmitőszék ezáltal negyedizben is elhalassza a per érdemleges tárgyalását, mivel lehetőség van rá, hogy az egymással jelenleg perben álló felek magánúton megegyezzenek.

Radu Cornel dr. Interimár-bizottsági elnök valószínűnek látja, hogy a megegyezés a jövő költségvetési évben, a tisztviselői inkadrálások befejeztével létre fog jönni. Az egyezséget megkönynyíti a város vezetősége számára az a hat és fél-millió lejes összeg, amelyet még a nemzeti-paraszti párti rezsim vezetősége vett fel a Titulescu-lakbérpótlék esedékes lefedezésére. Valószínű, hogy a város jelenlegi vezetősége is ugyanekkora összeget vesz fel a jövő évi költségvetésébe. Am az sincs kizárva — jelentette ki Radu dr. —, hogy a végleges egyezséget már nem az interimár-bizottság, hanem az új községi választások után következő választott tanács fogja megkötni.

— Elítelt tünnetek. Budapestről jelentik: A büntető törvényszéken ma folytatták a honvéddal tünnetesek ügyének tárgyalását. A per fővadászt, Czirák János szabóságát három és fél évi börtönbüntetéssel sújtották, míg hat másik tünnetet egy-egy évi börtönrre ítélték. A többiek, köztük három asszonyt felmentették. Az elítéltek közül Czirák maradt fogva, mert az egy évi börtönrre ítélt vádlottak büntetéséből a vizsgálati fogsággal tíz hónapot kitöltöttek, ezért és így szabaddá helyezték őket.

— Dr. Lakatos szanatóriuma, Baden bei Wien, az őszi idényben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron az ellátást betegnek és időseknek. Az összes gyógytényező, — külön szív-osztály dr. Singer Richard egyet. m. tanár vezetésével —, elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Az elegáns világba

Gladys a legjobb márka

Ha Gladys cipőkrémet használja

Cipője a kritikát kiállja.

— Halálos villamosgázolás. Budapestről jelentik: Ma délután két órakor a József-körút és a József-ucca sarkán egy 6-os jelzésű villamoskocsi elgázolt egy idősebb asszonyt, aki holtan maradt a kocsi kerekei alatt. A tüzoltókat kellett hívni, akik azután kiemelték a holttestet a kocsi kerekei alól. A kizárkázásban talált iratokból egyelőre csak annyit tudtak megállapítani, hogy özvegy Eislerné a neve és a Baross-uccában lakik. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— A magyar ifjuság szüreti mulatsága. Varázsos és káprázatos színben fog a Központi étterem összes helyisége szombaton, folyó hó 19-én ragyogni, amikor is a magyar ifjuság első nagy nyilvános szüreti mulatságát tartja. A szőlődszbe öltöztetett oszlopsorok s a gazdagon megrakott különféle sátrak impozáns tömege mellett magyar ruhás kis csöszleányok és lobogós ingű csöszleányok állanak ott, kiknek felvonulása után kezdetét veszi a reggelig tartó tánc. Éjfélkor szépségkirálynő megválasztása kerül sorra, aki egy díszes vállszalagot és egy doboz finom csokoládét fog jutalmul nyerni. Az estélyt elsőrendű cigányzene, olcsó és izletes ételek és kitűnő hegyaljai borok fogják jellemezni.

— Az Aradi Izr. Szeretetház agastyánjai szűk teljes melegéből köszöntik a zsidó újév alkalmával mindazokat a nemeslelkű emberbarátokat, akik adományaikkal lehetővé tették Istennek és embernek tetsző hajlékuk felemelését és fenntartását. Az Isten trónusához közel álló aggok buzgón imádkoznak minden jótévőjükért, — élőkért és megholtakért, — mélyszéges hálával eltelve szívükben, hogy éltek alkonyán megmentve a vigasztalan öregség elhagyatottságától, szép, meleg családdal otthonban dícsérhetik a Mindenhatót.

Kolozsvári Mentő Sorsjáték

Főnyeremény 1 millió Lei.

Legközelebbi húzás szept. 20-án

Sorsjegyek állandóan vásárolhatók tőzsdében, bankban. Egy egész sorsjegy ára 100, fél-sorsjegy 50 Lei. Vidéki megrendeléseknél 19 Lei portó hozzáadásával megrendelhető a főbizományosnál: BOKSTEIN TIVADAR Arad, Str. Vidra No. 1 és a Központi Sorsjegyirodánál Oluj, Str. Memorandului No. 16.

Látogatás a biatorbágyi merénylet gyanúsítottjának édesanyjánál

Leipnik Márton több nyelven beszél — Párisban a kommunisák közé keveredett édesanyja és nővére semmit se tud a Marciól

(Budapestről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója.) Iparvasut vágánya szeli át külső Obudán a Bécsi-utat. Innen kanyarodik befelé egy keskeny kis ucca, az Ágoston-ucca. Tulajdonképpen magas töltés, az alján jobboldalon egy ház sor, baloldalon üres telkek. A töltés alján, egy nagy telken hosszú földszintes épület, a szögletében lóistálló. Az udvaron pár stráfkocsi. A deszkapalánkon, amely a telket az uttesttől elválasztja, egy kicsiny tábla:

Leipnik Lipót gépluvározó.

Ebben a házban lakott Leipnik Márton, akit most egész Európa rendőrsége köröz a biatorbágyi merénylet gyanúja miatt.

Az udvarban kis fekete pulikutyá szalad a látogató elé. Egészen vidékies a hangulat. Erre felé, a külső Obudán nem mindennapos az autók. Az uccagyerekek összecsiszolódnak és az autók felé mutogatnak: Leipnikékhöz jött megint valaki.

Mert Leipnikékhöz ma reggel óta sütfűt érkeznek a látogatók. A máskor csendes kis Ágoston-uccában egyik autók a másik után kanyarodik be. Rendőrtisztviselők, detektívek, újságírók és mindenkinek csak egy a célja: valamit hallani Leipnik Lipót „Marci” fiáról. Mert erre felé az Ágoston-uccában ma is csak Marcinak emlegetik a biatorbágyi pokolgépes merénylet gyanúsítottját.

A földszintes ház konyhájában egy pirosbluzos alacsony fiatal leány fogad.

— Leipnik Márton ügyében jöttem! — mondja az újságíró.

— Leipnik Márton? Nem tudunk róla semmit.

— Ön hozzátartozója Leipnik Mártonnak? — Lehet kérem — hangzik a tétova felelet — de én semmit sem tudok róla.

Végül is hosszas rábeszélésre elmondja, hogy a nővére Leipnik Mártonnak. Nem szívesen beszél róla, látszik, hogy nem nagyon dicsekszik a fivérével.

Ezután előkerül egy pápaszemes asszony. Leipnik Márton édesanyja. Bevezetik az újságíró a szerény butorozott szobába és megindul a beszélgetés a Marci gyerekről, vagyis a hivatalos akták szerint Leipnik Márton 26 éves budapesti születésű vegyésztanoncról, aki 1928 március 28-án kommunis tagyanus bűncselekmények miatt tartóztatásban volt a rendőrségen és aki azaz gyanúsítható, hogy ha közvetlenül nem is, de legalább közvetve részt vett a biatorbágyi pokolgépes merényletben, vagy legalább is tudomása van róla.

— A Marci nagyon rendes, jó fiú volt — mondja a nővére. — Négy polgárit járt, azután elment gyakornoknak a Labor vegyészeti gyárba. Két évig gyakornokoskodott és azután felvételre jelentkezett a Technológián. Nem vették fel. Sirva jött haza. Azt mondta, hogy most már semmit sem ér neki az élet, nem tud tovább tanulni. A Technológiára nem járhatott, nyelveket kezdett hát tanulni. Nagyon jó felfogású, intelligens fiú volt és rövidesen megtanult németül, angolul, franciául, úgy hogy pár hónap múlva már francia leckéket adott. Ekkor aztán összecsiszolólt és elutazott. Párisba ment. Gyakran írt haza...

— Mert nagyon szereti a szüleit, kérem! — szól közbe az édesanyja.

— A leveleiben, — folytatja a nővére —, soha sem írt arról, mit csinál ő külföldön, mindig csak arról érdeklődött, hogy vagyunk mi, hogyan megy sorunk, Hogy mivel foglalkozik ő Párisban, mi-

ből él, kik között fordul meg, arról soha nem írt. 1928-ban azután egyszer csak detektívek jelentek meg nálunk. A Marci után érdeklődtek. Ekkor tudtuk meg, hogy Párisban a kommunisák közé keveredett. Haza is jött Budapestre és itt álnéven élt. Nem is jött ide hozzánk. Nem udtunk róla, hogy Pesten van. Később azután elfogták, letartóztatták, majd kiszabadult és újból külföldre ment. Külföldről azóta is írt nekünk többször. Legutoljára júniusban kaptunk tőle levelet. Berlinből írt a Marci, de magáról megint semmit sem írt, csak mirőlunk érdeklődött.

Júniusban hallottak róla utoljára, míg azután ma reggel megint csak detektívek keresték.

Az Ágoston-uccai ház kis szobájában szemben ül az újságíróval Leipnik Márton nővére és édesanyja. Az asztalra téved a pillantás: egy reggeli lap fekszik ott. Azon az oldalán van nyitva, amelyen nagybetűs cím hirdeti:

„Leipnik Márton gyanúsítottja a biatorbágyi pokolgépes merénylet.”

Károlyi Viktor gróf börtöndpöre a Hálókocsi Társaság ellen a Tábla előtt

Budapestről jelentik: Károlyi Viktor gróf, mint már régen megírtuk, 45.000 pengős kártérítési pert indított a Nemzetközi Hálókocsi Társaság ellen. A gróf ugyanis 1927. márciusában a rivierai expresszen utazott, amelynek hálókocsijához kapcsolt podgyázkocsija elégett. Ez alkalommal a gróf podgyásza is a tűz martaléka lett.

A budapesti törvényszék ítéletében megállapította a Waggon Lits kártérítési felelősségét, még pedig azon az alapon, hogy a tűz alkalmával a társaság alkalmazottait több irányú gondatlanság terheli. A törvényszék csak a kártérítés jogalapját állapította meg, az összegszerűség megállapítására pedig csak akkor kerül sor, ha az ítélet elvi része jogerőre emelkedik. Ma került ez az ügy a királyi ítélőtábla elé.

A felek felszólalása után a tanácselnök közölte, hogy a tábla október 7-én hirdeti ítéletét.

Véletlenül meggyilkolta öccsét egy nagyhalmági pásztor

Különös tragédia az aradi törvényszék előtt.

Különös körülmények között követett el gyilkosságot Andreica János nagyhalmági pásztor. Öccsével, Andreica Traiannal mulatságot rendezet, amelynek végén mindketten berugtak.

Miközön távozni akartak a kocsmából, Andreica János vállára dobta zsákját, amelyben ruhák s alján egy vasüst volt. A zsáknak nagyobb lendületet adott s nem vette észre, hogy öccse háta mögött áll, akit a nagy ivben lendülő zsák fején ért. A ruhák alatt levő vasüst oly erővel érte a szerencsétlen embert, hogy eszméletlenül rogyott össze s néhány percnyi kintlódás után kiszenvedett. A nagyhalmági csendőrség őrizetbe vette az önkéntelenül elkövetett gyilkosság tettesét, „akit ma szállítottak be az aradi ügyészségre.

Kihallgatása alkalmával sirva mondotta el a történeteket s hangsúlyozta, hogy nem tudta, hogy öccse a háta mögött áll, akit véletlenül sújtott agyon. A kihallgatása után a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte Andreica Jánost, a külföldi gyilkosság tettesét.

Aradváros előkelő közönsége jelenlétében

Dr. Radu Cornel
interimár-bizott-

sági elnök megnyitó beszéde — Dr. Barabás Béla a kiállítás céljáról — Bethlen Mária grófnő válasza az elhangzott beszédekre

Ma délelőtt tizenkét órakor nyitotta meg az aradi Kulturpalota kiállítási termében Bethlen Mária grófnő erdélyi háziipari és népművészeti kiállítását. Az ünnepélyes megnyitón megjelentek Arad társadalmának vezető egyéniségei, valamint a hatóságok fejei. A kiállítási teremben a legizlésebb volt elrendezve a kiállítás anyaga. Az előszobában karsu sakkfigurák sorakoztak a masszív, márványból faragott sakkasztalokon, büszke virágtartók szintén márványból, alabastrom írókészletek, pudres dobozok, vázák, stb. halmozódtak fel a tekintélyes asztalon. De ez csak a bevezetés. Maga a kiállítási terem nyújtja azt a meglepő, ezerféle, értékes művészetet, amelynek székely népiar elnevezést adott Bethlen Mária grófnő. A nézők szeme nem tudott betelni a látványokkal, a csodálkozás csendje borult a kiállítási teremre és minden arcon az őszinte vallomás: nem vártak annyit, amennyit kaptak.

A kultura — internacionális

A kiállítást dr. Radu Cornel, Aradváros Interimár bizottságának elnöke nyitotta meg, aki közvetlen szavakkal üdvözölte a megjelent társadalmi előkelőségeket, a kiállítás megnyitójának közönségét és Bethlen Mária grófnőt. Az interimár bizottság fiatal elnöke szívtán kifejtette örömét afelett, hogy a kulturának ilyen hasznos megnyilvánulását látja maga előtt.

— A kultura internacionális érdek, — mondotta, — amelynek terjesztésébe nem lehet és nem szabad semmiféle politikát belekeverni.

Végül, mint román ember, őszinte szavakkal kívánt sikert a székely népiari kiállításnak.

Radu Cornel dr. rövid beszédét a kiállítás közönsége nagy tetszéssel fogadta, majd dr. Barabás Béla, a magyarság ősz vezére intőzött meleg hangú, őszinte lelkesedéstől áthatott beszédet Bethlen Mária grófnőhöz és a kiállítás közönségéhez. A megjelent előkelőségek: dr. Botis Tivadar, Frint Lajos evangélikus püspök, Csécsy Imre református esperes, Nichi Lázár dr., Pacuraru Brutus, Purgly László, Korossy Albert, Korossy György, Zima Tibor, Szőlősi István, a Kölcsey Egyesület kiküldöttje és Szántay mérnök, a Kulturpalota építője állottak körül az interimár bizottság elnökét és dr. Barabás Bélát. Dr. Barabás Béla felkesítő beszédében kifejtette a kiállítás két fő célját:

Barabás Béla dr. beszéde

— Ennek a kiállításnak két célja van: az egyik az, hogy hemutassák a városok közönségének, hogy mit tud produkálni a falu, a másik: hogy kenyeret adjanak az éhező, a mai leromlott viszonyok alatt színlódó székely földmivelőknek, akik vetnek ott is, ahol nem terem meg semmi, akik küzdenek, hogy legalább a száraz kenyert meg legyen, a mindennapi kenyert... Minden egyes vásárló tehát, aki csak a legkisebb, tőle feltehető összeget fekteti bele a vásárlásba itt, egy-egy családnak ad egy darabka kenyeret, megszerzi a lehetőséget ahhoz, hogy ezeknek a vásárgos idők, küzdő, nyomorgó embereknek, családoknak meg legyen a betevő falatjuk.

Barabás Béla dr. ezután a vele szemben meghatottan álló Bethlen Mária grófnőhöz fordult és poétikus szavakkal köszönte meg neki, hogy ezt a sok kincset összehordta Erdély legeldagottabb részeiből, felszínre hozta a székely néplelek szerény, de annál értékebb és szemet-szívet gyönyörködtető virágait.

Bethlen Mária grófnő — akit a nőegyletek, társadalmi alakulatok vezetői vettek körül: özv. Wittauschek Lajosné, dr. Bogdán Virginié, Haller Józsa, dr. Barabás Béláné, Korossy Albertné, Korossy Györgyné, Purgly Lászlóné, Münzné, Mairovitzné, Borossné, Vigyázó Lászlóné és még többen Arad társadalmának

vezető hölgyei közül — megilletődött hangon, de biztos, keresetlen modorában választott az interimár-elnök és dr. Barabás Béla szavaira:

— Kedves házigazdám: Domnule Primar és szeretett Méltóságos Uram! Azért szólitom az elnök urat házigazdámnak, mert ő képviseli Arad városát, melynek meglátogatására jöttem! Köszönöm mindenekelőtt meleg szavakat, a barátságos fogadtatást, melyben akciómát részesítették. Amint dr. Barabás méltóságos ur nagyon helyesen kifejtette, hogy a mai nehéz viszonyok közt, minden nép egyformán színlódik, roppant nehéz vállalkozás volt neki-

vágni a háziipar és az erdélyi művészet feltámasztásának, új életre keltésének. Vállalkozásom elején mindenki le akart beszélni róla. De mindenütt olyan kedvesen, örömmel fogadtak az emberek, segítségemre voltak, ahol szükség volt rá. Soha sem felejttem el, hogy a biharpüspöki vármál milyen előzékenyek voltak a városok, amikor kiderült, hogy a fuvarlevetem hibásan van kiállítva... Higgyék el kérem, hogy minden segítő mozdulat nagyon sokat tehet a nemes cél érdekében. Száz és száz kis falusi házra gondoljanak, ahol reménykedve várják a kenyeret... És akkor tudom, hogy éppen olyan örömmel jönnek el hozzánk, mint amilyen szeretettel jöttünk mi ide!

A grófnő szívből jövő, lelkes szavait őszintén megéltette a kiállítás közönsége, majd szétoszlottak, hogy ki-ki vigyen haza magával valami emléket, kedves tárgyat, értékes munkát Bethlen Mária grófnő székely népiari kiállításáról.

SPORT KÖZLÖNY

Aradi tenniszvezők az országos bajnokságon, utána nemzetközi versenyen, majd a Balkán Kupa küzdelmeiben vesznek részt

Aszlán Baba és Somogyi Klári, az AKE kiváló játékosai Szófiában — A két aradi versenyzőn kívül a váradi Zizovits Lenke és egy bucarest-i hölgyjátékos képviseli Románia színelt

Fülöppné, Dörner és Székely távozása, valamint Obláthné versenyektől való visszavonulása után a tennisz-sportunk irányító nélkül maradt és ennek következtében határozott visszaesést tapasztaltunk. Az ifjuság nevelésében megszakadt a folytonosság, a régebbi versenyzőjátékosok pedig kiöregedtek, versenyeken nem bírták a fiatalos lendületet és háttérbe szorultak. Most örömmel kell beszámolnunk a fiatal hölgyversenyzőink feltöréséről. Aszlán Baba és Somogyi Klári fejlődését már régebbi idő óta figyelemmel kísérjük és látjuk, hogy mindketten a kezdet nehézségeit leküzdve, komoly értékke nőttek ki magukat. Ugy Aszlán Baba, mint Somogyi Klári már külföldi relációban is megállják a helyüket.

Ezek után megállapítjuk, hogy a két kiváló fiatal aradi versenyzőjátékosra nem méltatlanul esett a Bucarestiben székely szövetség választása. Ugyanis a két nagytehetségű és

nagytudású játékost a szövetség költségén meghívta a nemzeti bajnokságra. A verseny már pénteken kezdődik és a tervek szerint vasárnap véget is ér. Tudjuk, hogy mind a két játékos sikeresen oldja majd meg a feladatát. A versenyre a játékosok már elis utaztak. Az országos bajnokságok után a bucarest-i Doherty-klub nemzetközi versenyt rendez, ezen is résztvesznek az aradi játékosok. A nemzetközi verseny lebonyolítása után az aradi játékosokon kívül Zizovits Lenkével és egy bucarest-i játékosal, ezenkívül férfi versenyzőkkel kiegészítve, Szófia felé veszik útjukat. Itt fogják lebonyolítani a Balkán Kupa küzdelmet, amelyen az összes balkáni államok is résztvesznek. Ez alkalommal Albánia először jelenik meg a startnál.

A versenyzőink szereplése elé bizalommal tekintünk, reméljük, hogy nem fogunk bennük csalatkozni.

Az aradi Gérecz Gaszton képviseli Romániát a Balkán olimpiáson a 100 méteres gyorsuszásban

Szeptember végén kerül lebonyolításra Szófiában a Balkán-olimpisz, melyen a 100 méteres gyorsuszásban az AAC volt versenyzője: Gérecz Gaszton is résztvesz. Gérecz a bucaresti-i egyetem hallgatója s mint ilyen, az egyetemi klub a (Sportul Studentesc) tagja. Az idén ő nyerte a 100 méteres gyorsuszásban a bucarestii kerület bajnokságát. Az országos bajnokságban pedig a második helyen végzett.

Összeállították a csehek elleni román válogatottat

Aradról csupán Albu szerepel a csapatban.

Bucarestből jelentik: Luchide iötitkár ma állította össze a csehek ellen szereplő román válogatott csapatot, amely Nagyváradon kerül lebonyolításra a Közép Európai amatőr Kupáért. A csapatban Aradról csak Albu, a Gloria nagytudású háttvédje szerepel. A csapat a következő: Czinczer—Vogel, Albu—Robe, Steinbach, Stanciu—Glancmann, Kovács, Sepi, Bodola, Kocsis.

A mérkőzésre felkért Gerő magyar bíró elfoglaltságára hivatkozva nem vállalta a meccs levezetését, helyette Vaszilajevics jugoszláv bíró fogja levezetni a nagyfontosságú mérkőzést.

Szombaton és vasárnap bonyolítják le Bucarestiben az országos atletikai bajnokságot

A verseny pontos programja.

Bucarestből jelentik: Szeptember 19. és 20-án, szombaton és vasárnap rendezi meg a román Atlétikai Szövetség Bucarestiben az évi országos bajnokságokat. A szövetség ezéven csak az ország legjobb atlétáinak engedi meg a versenyen való indulást, hogy valóban a szezon legnívósabb küzdelmei legyenek a bajnokságok. A tervezet szerint csak a kerületi bajnokoknak van joguk a bajnokságon résztvenni. A vidéki versenyzők számára a szövetség ingyen lakást biztosít a verseny időtartama. Ezenkívül ellátásban is fognak részesülni, az utazásnál pedig 50 százalékos kedvezményt élveznek. A verseny programja a következő:

Szeptember 19. délután háromnegyed három órai kezdettel: 100 m. előfutamok, kalapácsvetés, magasugrás, 5000 m. 200 m. előfutamok, diszkoszvetés, 800 m. 4×100 m.

Szeptember 20. reggel félkilenc: 400 m. gát, súlydobás, távolugrás, 10.000 m., 200 m. döntő, rudugrás, 400 m. előfutamok.

Délután 3 óra: 110 m. gát, 400 m. döntő, gerelyvetés, 100 m. döntő, 1500 m. hármasugrás, 4×400 méteres staféta.

Arlejtések a városházán

A színházépületi lakások bérlete

Aradváros gazdasági ügyosztályán folyó hű 17-én több lakás kerül árlejtésre. A lakások a városi színház épületében vannak és az árlejtésre kerülő bérleti joguk három évre szól. Az egyik lakás öt szobából és mellékhelyiségekből áll, a másik ugyancsak öt szoba-konyha helyiség. A feltételek megtekinthetők a gazdasági hivatalban. A lakások különben november elsején már el is foglalhatók.

Ugyancsak 17-én kerül árlejtésre a gazdasági hivatalban a ligeti tó mellett fekvő kioszk három évi bérlete. Az ajánlott összegek 5 százaléka helyezendő letétbe.

Szeptember hű 17-én kerül még árlejtésre (dél, előtt 10 órakor) két munkástelepi lakás is.

A mai napon került sorra a városi belsőségek árendába adásának árlejtése 3-3 évi időtartamra. Ezek: 1. 300 négyszögöl a Str. Tepes Vodán, volt Máté Ferenc árendája. 2. 500 négyszögöl a Str. Maracineanun, volt Marcu Pavel árendája. 3. 607 négyszögöl a Str. Ivrianun, volt Igridan Maruila árendája. 4. 2800 négyszögöl a Str. Petru Raresen, volt Kotró Péter árendája. 5. 154 négyszögöl a Str. Sf. Iinoca-uccán, volt Dombrádi Jenő árendája. 6. 288 négyszögöl a Str. Budai Deleanun, volt Simandan Gheorghe árendája. 7. 600 négyszögöl a Str. Leuitaon, volt Igrisan Manuila árendája. 8. 250 négyszögöl a Róka-uccában, volt Seres József árendája. Az árlejtési pályázóknak 10 százaléknyi garanciaösszeget kell letétbe helyezniük.

ALFONZ SPANYOL KIRÁLY

nyolcvanezer dollár hozományt ad a leányának

Beatrice maga fog főzni, amíg férje az egyetemre jár. — Beatrice hercegnő kelengyéje.

XIII. Alfonz volt spanyol király idősebb leányának, Beatrice infánsnőnek esküvőjét, amely decemberben lesz, olyan hangsúlyozott egyszerűséggel akarják megtartani, hogy a régi spanyol udvari szertartás hívei aligha élnek túl a csapást. A hercegnőt, mint ismeretes, Bourbon-Orleans Antal Alvaró herceg veszi feleségül. Az infánsnő jelenleg szorgalmasan dolgozik kelengyéjén. Egyelőre lemondott a tenniszről, az autókirándulásokról és a sétáról, ehelyett otthon köt és horgol lázas buzgósággal.

Beatrice hercegnő kelengyéje tizenkét garniturból fog állni. Minden darab otthon készül, természetesen egy csomó varrónő segítségével. A kelengye egyetlen darabja, amelyet nem az uralkodói háznál készítenek, a hercegnő menyasszonyi ruhája lesz. Ezt egy párisi divatszalon szállítja. Felügyelet céljából azonban beosztották a szalonba a királyné egyik udvarhölgyét. Beatrice hercegnőnek sokat segít huga, Mária Krisztina infánsnő is, aki szintén menyasszony. A két hercegnőt két testvér jegyezte el.

A menyegzőt az eddigi tervek szerint föntetű egyszerűséggel fogják rendezni. Alfonz király ugyanis mérhetetlenül gazdag, de gyakran megbizonyított okosságával jobbnak véli, ha a mai nehéz időkben kerül minden pompát. Idősebb leányának hozománya körülbelül nyolcvanezer dollár lesz. Enlália infánsnő kezdeményezésére, aki kolostorban él, a spanyol arisztokrácia tagjai nem ékszer ajándékoznak Beatrice-nek, hanem nyolcezer dollárt aranyban, Bourbon-Orleans Antal herceg, a vőlegény, jelenleg egy svájci technikai főiskola hallgatója, mert vasut- és kikötőépítő mérnökké akarja kiképezni magát.

— Délamerika nagyon jó munkaterület lenne — jelentette ki nemrégiben a herceg —, de természetesen oda fogok menni, ahonnan a legkedvezőbb ajánlatot kapom.

Beatrice infánsnő igen romantikus hajlamu leány s már elhatározta, hogy kezdetben hamistatalan diákleletet fog folytatni. Az esküvő után egy szerény, két szobás lakást vesz ki Svájcban s míg az ifjú férj tanulmányait végzi, Beatrice vezeti otthon a háztartást. Az infánsnő nagyon büszke szakácsművészetére s az a szándéka, hogy ő maga fog főzni. A fiatal házaspár tehát kezdetben az egyszerűség romantikáját fogja élvezni.

Október 5-től november 3-ig

tart a

ZSIDÓ KÓRHÁZ SORSJEGYEINEK HUZÁSA

Nyeremények: 1 millió,
200.000.—, 100.000.—
50.000.—, 25.000.—

stb. nyeremények.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!

Az aradi szeretetház bélyegzőjével ellátott sorsjegyek bevételét az aradi szeretetház kapja.

Sorsjegyek kaphatók: Koch Danielnél.

Repülőgép-katasztrófa hat halottal

Turnu-Severin mellett lezuhant egy Belgrádból Bucurestibe haladó utasszállító repülőgép. Elszakadt a magassági rud. Szénné égtek az utasok.

Turnuseverinből jelentik: Borzalmas repülészerencsétlenség történt tegnap este fél 8 órakor a Turnuseverin határában fekvő Belatice község mellett. A Belgrádból tegnap délután öt órakor induló személyszállító repülőgép két pilótával és négy utassal együtt lezuhant és összetört.

A borzalmas repülészerencsétlenségről az Aradi Közlöny tudósítója a következőkben számol be:

A belgrád-bucuresti-i légiforgalmi társaság egyik személyszállító gépe tegnap délután öt órakor startolt a belgrádi repülőtérrel. A repülőgépen Glodis pilóta és Daniel távirászon kívül négy utas is helyet foglalt. Farber Károly, a bécsi Bonicot-cég igazgatója, dr. Friemer bécsi ügyvéd, Boni belgrádi kereskedő és Margitt párisi ügynök.

A repülőgép jó darabig teljesen szélcsendes időben haladt Bucuresti felé és állandó rá-

diósszékkötetést tartott fenn a bucuresti-i repülőtérrel. Amikor elérte a román határt, hirtelen viharzónába került és a gyakorlatlan pilóta elvesztette a fejét. Közel fél órát viaskodott a repülőgép az időközben pokoli orkánná nőtt viharral, mikor egyszerre elszakadt a gép magassági rudja és a repülőgép hirtelen-homlok zuhanni kezdett lefelé. A gép a földre érve fűsikettő robbanással felrobbant és utasai szénné égtek.

Belatice községből a lakosság azonnal a katasztrófa színhelyére tódult, azonban segíteni már egyetlen utason sem lehetett, a repülőgép teljesen porrá égett. A borzalmas szerencsétlenséget azonnal jelentették a csendőrségnek és az illetékes hatóságnak, amely nyomban kiszállt és megindította a vizsgálatot. Megállapították, hogy a repülőgépnek a magassági rudja szakadt el és ez okozta a megrendítő katasztrófát. A repülőgép szerencsétlenség áldozatainak holttestét Bucurestibe szállították.

Véres harcok Csernovitz mellett a csendőrök és a rablók között

Lövöldöző parasztleányok — Jucica községben divattá vált a tömeggyilkosság — Megsebesült csendőr

Csernovicból jelentik: Még élénk emlékezetében van az újságolvasó közönségnek az a véres dráma, amely augusztus 30-án a Csernovic közelében lévő Jucica községben játszódott le és, amelynek több halálos és több súlyosan sérült áldozata volt. A községbeli parasztság ugylátszik vérszemet kapott ettől a tömeggyilkolástól és azóta már két ízben is fordult elő fegyveres merénylet Jucicán, azonban mind a két esetben a csendőrség igen egyhén kezelte az ügyet és ennek tudható be, hogy a községbeli parasztság ma azután egy újabb véres incidenst rendezett.

A késő esti órákban egy, hat parasztból álló társaság ment be Csernovicba és a Calcanca-uccában lévő Hutuleac Éliás-féle korcsmában mulatni kezdtek, majd rövid időn belül, hirtelen előkapták revolvereiket és lövöldözni kezdtek a levegőbe, majd a korcsmahelyiség butorzatát szintén összelőtték és az üvegneműket pozdoriájá zúzták. A tulajdonos lélekszakadva rohant a legközelebbi rendőrszemhez, aki rögtön a helyszínre sietett, azonban nem tudta a korcsmahelyiséget megközelíteni, mivel a parasztok közben elbarriádozták magukat és lövöldözni kezdtek a rendőr felé. Mamaevschi Mihály közrendőr akkor több járőkelővel együtt újból be akart hatolni a helyiségbe, ahová a merénylők elbarrikádozták magukat, azonban a parasztok egyike, Grigire Cavulea, pár lépésnyi távolságból rálőtt, de a golyók szerencsére nem találtak. A rendőr ezután szintén előkapta revolverét és a parasztra lőtt, akit életveszélyesen megsebesített. Közben egy csapat rendőr érkezett a rendőrségről, akik

behatoltak a korcsmahelyiségbe és a parasztok közül kettőt elfogtak, míg a többinek a zűrzavarban sikerült elmenekülnie. A két elfogott parasztot azonnal a rendőrségre vitték, ahol megkezdték kihallgatásukat. A súlyosan sérült Grigorie Cavuleat kórházba szállították. Felépüléséhez egyáltalán nincs remény.

Érdekes megjegyezni, hogy az elmúlt éjjel a jucicai csendőrség elfogta Paul Haidiciuc és Stefan Chelac hírhedt rablóvezéreket, akik tulajdonképpen az augusztus 30-iki véres jucicai eseménynek a vezérei voltak. A csendőrség csak hosszas fegyverharc után tudta a két veszedelmes banditát kézrekeríteni, akik elfogatásuk alkalmával több csendőrt megsebesítettek. Ugyancsak súlyosan megsebesült az egyik bandita, Chelac is, akit kórházba szállítottak, ahol a mai napon jobb lábát amputálni kellett.

A temesvári orkán ötödik áldozata

Temesvárról jelentik: Ma Temesváron egy munkáskülseji férfi holttestét húzták ki a Begából, a Bega jobbpart és az Uri-ucca sarkán. Az esetről azonnal értesítették a rendőrséget, mely nyomban kiszállott a helyszínre és megállapította, hogy a holttest Csehi Mihály 56 éves kömüvese azonos. A hatósági orvos semmi olyan sérülést nem talált a holttesten, amiből arra lehetett volna következtetni, hogy a kömüves bűntény áldozata lett volna. Valószínű, hogy a férfit a szombati orkán a Begába sodorta, ahol halálát lelte. A szerencsétlen ember halálával a vihar temesvári áldozatainak száma ötre emelkedett.

Érdekes leleplezések az ausztriai operett-forradalomról

A megszállt falvak postái és közhivatalai tovább adták jelentéseiket a bécsi kormánynak — Elégedetlenség a polgári pártokkal szemben — A szociáldemokraták térhódításai — A polgári pártok ellen irányult a stájerországi operette-forradalom

(Bécsből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója.) Az Aradi Közlöny táviratai és telefonjelentései részletesen beszámoltak a stájerországi és felsőausztriai Heimwehrek vasárnapi operette-forradalmáról. Az osztrák kormány magatartása azt a látszatot keltette, mintha komoly puccs-kísérlet zajlott volna le vasárnap. Pedig ami az elmúlt vasárnap Stájerországban és Felsőausztriában lejátszódott, mulatságos karrikatúra a forradalomnak. Ilyen ügyetlen és humoros kísérletet nem lett volna szabad komolyan venni, hiszen az első pillanattól kezdve az egész úgy festett, mintha valamely régi operette librettóját kopirozták volna Pfrimer dr. és Starhemberg herceg, a puccs vezérei.

Mindössze annyi történt, hogy néhány faluban a Heimwehrek megszállották a község-házát, a postát és más ugynevezett közintézményeket. Sőt még a vicinális állomásaira is kiküldötték embereiket. Téves volna azonban azt hinni, hogy ezek a megszállások a régi bevált recept szerint történtek meg és egyúttal tényleges birtokbavevést jelentettek. Nem, a „megszállott” postahivatalok és vasuti állomásfőnökségek tovább dolgoztak, minden rendben tovább működött és rendelkezésre állott a bécsi kormánynak. Így nem csoda, hogy a Bécsből mozgósított csapatok akadály nélkül „visszafoglalhatták” az „ellenség által megszállott” középületeket. Hiszen a „forradalmárok” még csak nem is gondoltak arra, hogy megbontsák a telefon- és táviróhálózatokat.

Tény azonban, hogy az osztrák kormány és vele együtt a szocialista és polgári pártok alaposan megijedtek és túl komolyan vették ezt az operett-intermezzót. Így azután külföldről az a benyomás támadt, hogy Ausztriában vasárnap komoly forradalom zajlott le és az osztrák kormánynak csak nehezen sikerült a forradalmárokat ártalmatlanná tenni.

Kétségtelen, hogy a jelenlegi helyzetben, amidőn Ausztria jobban van ráutalva külföldi kölcsönre mint bármikor ezelőtt, bűnös könnyelműség volt Starhemberg herceg és Pfrimer őrnagy részéről a vasárnapi komédia és ezert megérdemlik a legszigorúbb büntetést, de hasonlóképpen az osztrák kormánytól is nagy hába volt állandó Höfer-jelentéseivel külföldön megerősíteni azt a hitet, hogy Ausztriában komoly forradalom játszódik le.

A stájerországi és felsőausztriai Heimwehrek „forradalma” egyébként nem annyira a szociáldemokraták, mint inkább a polgári

pártok ellen irányult. A polgári pártok parlamenti képviselői a pártérdekeket állandóan az állam érdekei elé helyezik, egymással veszekednek és mialatt helyet foglalnak a kormánykoalícióban, lapjaikban egymást támadják és leplezik le. Így azután nem csodálatos, ha a kispolgárok ismét a szociáldemokrácia felé kezdenek orientálódni. Ma már a szociáldemokrata párt nagyjában visszanyerte azokat az elemeket, akik négy év előtt a július 15-iki véres események miatt elfordultak a szociáldemokrata párttól.

A szociáldemokrácia lassan, de biztosan

visszahódítja elvesztett pozícióit és ma az a helyzet, hogy az október 18-iki elnökválasztásra a polgári pártok nem tudnak megegyezni, a polgárság szavazatai szét fognak forgácsolódni és egyáltalán nem lenne nagy meglepetés, ha ilyen körülmények között a népszavazásból a szociáldemokraták jelöltje, Renner Károly dr. kerülne ki győztesen és a kétségtelenül polgári többségű Ausztria szociáldemokrata köztársasági elnököt kapna. Pszichológiaiilag tehát érthető a Heimwehrek radikális szárnyának elégedetlensége a polgárság parlamenti képviselőivel szemben, amely sem gazdaságilag, sem bel- és külpolitikailag nem tud a helyzet magaslatára emelkedni és a követelményeknek megfelelni. Végzetes lenne, ha az osztrák kormány és a polgári pártok továbbra is abban a hitben ringatnák magukat, hogy a vasárnapi operette-forradalom komoly dolog volt és „győzelmiük” még elbizakodottabbá és könnyelműbbé tenné őket. Mert ebben az esetben még sikerül nekik egy valóban komoly, jobb vagy baloldali forradalmat kiprovokálniok.

Sz. P.

Törvénytelen taxák szedése miatt feljelentették az aradi prefekturán a szentmártoni jegyzőt

A feljelentést visszavonták, azonban az eljárás megindul a bűnös jegyző ellen

A szentmártoni községi jegyzőt a községtanács egyik legutóbbi határozatában arra ítélte, hogy törvénytelen taxák szedése miatt terjesszék fel ügyét az aradmegyei prefekturán működő fegyelmi bizottsághoz. Közben a szentmártoni purifikátorok más meggyőződésre jutottak, amelynek következtében a beadott feljelentés után egy másik beadványt küldöttek az aradmegyei prefekturára, amelyben kifejezték, hogy a feljelentésüket visszavonják, tehát ne indítson a megyei fegyelmi bizottság semmiféle vizsgálatot a községi jegyző ellen.

A megye fegyelmi bizottsága a napokban fog-

lalkozott a szentmártoni jegyző esetével és arra az álláspontra helyezkedett, hogy vagy szedett törvénytelen taxákat a jegyző és ez esetben hivatalos vizsgálatot érdemel, vagy nem és akkor nyilvánvaló denunciació történt a községi tanács részéről. Mindenesetre akár egyik eset áll fenn, akár egy másik, mindenképpen szükség van a hivatali vizsgálat megindításához. Ezért a fegyelmi bizottság visszautasította a szentmártoni község-tanács második beadványát és megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a szentmártoni községi jegyző titokzatos históriájára mielőbb fény derüljön.

Megsemmisített egy válópert az aradi törvényszék

Az asszony kérésére semmisítették meg a válópert, mert egy idézést sem vett kézhez — Bűnvádi feljelentés hatóság félrevezetése címén — Felylik a nyomozás az aradi rendőrségen —

Az aradi törvényszék érdekes indokolással semmisített meg egy válóperben kimondott ítéletet, amelynek most bűnvádi folytatása is lett.

Renesen Nicolae, aki az aradi rendőrség alkalmazottja, különváltan élt feleségétől. Az asszony nő- és gyermektartási pert indított ellene, amelyet meg is nyert és a bíróság kötelezte Renesent a tartásdíj megfizetésére. A fizetési meghagyást meg is kapta a rendőrség, azonban még mielőtt azt foganatosíthatták volna a tartásdíjat levonásba hozták volna Renesen fizetéséből, a férfi hűtlen elhagyás címén válókeresetet adott be különváltan élő felesége ellen, hogy ezáltal megszabaduljon a tartásdíj fizetésének kötelezettsége alól.

A válóper tárgyalásának folyama alatt azonban Renesen felesége nem vette kézhez a törvényszék egyetlen hivatalos felhívását és idézését sem. Mint utólag megállapítást nyert, ezeket az asszony a tájára szegezték ki, mintha annak átvételét megtagadta volna, pedig a törvény rendelkezései előírják, hogy válópernél minden iratot az érdekelt feleknek személyesen kell átvenni.

A törvényszék — mivel az asszony egy tárgyaláson sem jelent meg — kimondotta a válást Renesenné hibájából. Tudomást pedig akkor szerzett a válóper lefolytatásáról, amidőn Renesen ismerősei előtt eldicsekedett, hogy úgy választották el feleségétől, hogy az nem is tudott róla. Az asszony ügyvédhez fordult, aki midőn megállapította, hogy az ítélet még nem emelkedett jogerőre, kérvényt nyújtott be, amelyben az ítélet megsemmisítését kérte. A beadványnak a törvényszék helyt is adott, megsemmisítette a válást kimondó ítéletet.

Ugyanekkor Renesenné jogi képviselője, Timár Andor dr. bűnvádi feljelentést adott be az aradi ügyészségen, amelyben kérte a

nyomozás elrendelését annak megállapítására, hogy kinek állott érdekében a hatóságokat félrevezetni s milyen módon történhetett, hogy Renesenné egyetlen idézést sem kapott kézhez.

Egy érmihályfalvai fiatalember

megoldotta azt a számtani problémát, amelyen a tudósok évszázadokon át töprengtek

Glück József feltalálta a kör négyszögesítését. Nagy váradról jelenti: A kör négyszögesítése évezredes probléma, amely a matematikusokat állandóan foglalkoztatja. Most érmihályfalvai tudósítónk azt jelenti, hogy Glück József — Glück Benő malomtulajdonos fia, — egy kiválóan képzett, érettségizett fiatalember, ezt a matematikai feladatot megoldotta volna.

Nem vagyunk szakértők és így természetesen nem is tudjuk elbírálni ezt a felfedezést, de tudósítónk jelentése szerint, budapesti tudományos körök levelei azt igazolják, hogy itt csakugyan igen jelentős eseményről van szó.

Egyébként maga Glück József kijelentette, hogy igenis megállapította, hogy a kör négyszögesíthető. A szabály a következő:

A kör kerületéből vont négyszögök és a kör átmérőjéből vont négyszögek szorzatának a fele adja annak az egyenoldalu derékszögű négyszögnek az oldalát, amely négyszögnek a területe tökéletes matematikai pontossággal egyenlő az alapul vett kör területével.

Glück József ezután részletes számokban is előadta felfedezését, amelyek természetesen inkább szaklapba valók. Érdekes megjegyezni, hogy néhány évvel ezelőtt egy híres francia matematikus, aki közben meghalt, 50 ezer frank jutalmat tűzött ki erre.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. n. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papírkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrassy-tér 16.

Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J.-u.

Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,

Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.

Ambruster-trafik, Dengl-ház.

V. Lázár Vilmos-uccai tőzsde.

Ávedic Árpád dohánytőzsde, volt Kossuth- és

Dezse-ucca sarok, rendőrséggel szemben.

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk más-más számában feltétlenül meg fog jelenni.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A buza és liszt árát megállapítják

A búzát vagononként harminchat-ezer lejre tervezik — A fehér kenyér kilóját nyolc, a barnaét hat lejben állapítják meg —

Bucurestiből jelentik: A kormány már régebben foglalkozik azzal a tervvel, hogy bizonyos módosításokat eszközöl a gabonaértékesítési törvényen és ezeket a módosításokat még a legközelebbi parlamenti ülésén megszavaztatja. Annak idején külön bizottságot alakítottak abból a célból, hogy elkészítse a gabonaértékesítési törvény módosító javaslatát. Ez a bizottság, amely a földművelésügyi minisztériumban működik, ma befejezte munkáját és elkészítette javaslatát.

A javaslat szerint a gabonaértékesítési törvényt, amely a mai tízezer lejes vagononkénti prémium-rendszeren alapszik, oly módon fogják kiegészíteni, hogy országosan megállapítják a gabona, a liszt és a kenyér árát. Ez az ár természetesen a belföldi forgalomra vonatkozik. Az országnak minden városában, minden megyei központban és a nagyobb községekben is az új gabonaértékesítő hivatal egy fiókját állítják fel, amely a gabona vásárlását és eladását fogja lebonyolítani.

Az újonnan megállapítandó minimális árakra vonatkozólag még nem nyilatkoztak az illetékes körök, azonban minden valószínűség szerint egy vagon buza árát harminchat ezer lejben (vagyis métermázsanként háromszázhatvan lejben), a fehér kenyér árát nyolc lejben, míg a barna kenyérét hat lejben fogják megállapítani.

Az új rendszer tehát bevezetné a jugoszláv rendszerhez hasonlóan a gabonamonopóliumot. Itt említjük meg egyébként, hogy a pénzügyminisztériumban elkészült az új törvénytervezet az agráradósságok rendezésére vonatkozólag. A javaslatot egyelőre még nem hozzák nyilvánosságra, mert jelenlegi formájában nem tekinthető véglegesnek.

A fenti hiráddal kapcsolatban Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy a buza árának ilyen arányú megállapítására vonatkozó javaslatát a kormány még nem tette magévá.

Leszállítják a gyufa árát

Új rendszer alapján történik a monopol-gyártmányok szétszálása — Erősen visszaesett a gyufafogyasztás Romániában —

Bucurestiből jelentik: A monopol gyártmányainak szétszálása ezentúl teljesen új rendszer szerint fog történni. Az új rendszer a városokban október elsején, míg a falvakban 1932 január elsején lép életbe. Mint ismeretes, a monopol gyártmányainak szétszálását a Distribuirea vállalat kapta meg. Az új rendszerrel kapcsolatban bucuresti-i munkatársunk beszélgetést folytatott Stanescu Istvánnal, a monopol vezérigazgatójával, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Az új rendszer nem fog változást hozni a Monopol és a kistráfiások közti viszonyban. A Monopol ezentúl is ellenőrizni fogja a trafikok működését, s a trafikengedélyek kiadása továbbra is a Monopol hatáskörébe fog tartozni. A Distribuirea vállalat október elsején fogja átvenni a Monopol cikkeinek árusítását.

Munkatársunk megkérdezte a Monopol vezérigazgatóját, hogy a Kreuger-vállalatok kereskedelmi igazgatójának Bucurestibe való érkezése nincs-e összefüggésben a gyufa árusításának újraszervezésével. Stanescu vezérigazgató kérdésünkre a következőket mondotta:

— A gyufafogyasztás Romániában az utóbbi időben erősen visszaesett. A Kreuger-vállalatok kereskedelmi igazgatója azokat a lehetőségeket tanulmányozza, amelyekkel a gyufafogyasztás szaporítását lehetne elérni. Nem lehetetlen az sem, hogy a gyufaárusítást újraszervezzék és hogy megegyezés fog létrejönni a Distribuirea és a Kreuger-vállalatok között.

Értesülésünk szerint a Kreuger-konzern azt az ajánlatot tette az államnak, hogy változ-

tassák meg a konszern és az állam között megkötött szerződést oly értelemben, hogy a fogyasztás növelésének érdekében a konszern le szállítsa a gyufa árát. A kormány visszautasította a Kreuger-konzern ajánlatát azzal az indoklással, hogy az állam a szerződésben biztosított összegnek egy banijáról sem tud lemondani. Mint beavatott helyről értesülünk, a kormány visszautasító válasza ellenére Kreugerék már a közeljövőben olcsóbb gyufát fognak forgalomba hozni.

Az aradi Steinhübel kötszerkereskedő kényszeregyezséget kért

A gazdasági válság újabb áldozata — A hitelezőknek hatvan százalékat ajánlott fel

A gazdasági válság, amely úgy látszik, még nem érte el a mélypontját, az aradi piacon erősen érezteti hatását. Régi és szolid cégek, amelyek évtizedes múltra tekintenek vissza és megalapozott vevőkörrel rendelkeztek, válnak egyik napról a másikra fizetési képtelenné és kényszeregyezés megindítását kéri hitelezőikkel.

Arad egyik legismertebb szolid cége, a Salacz-uccában lévő Steinhübel Lajos keztyűs és kötszeráru kereskedő. A fiatal és agilis üzletember, néhány évvel ezelőtt vette át az üzletet elődjétől, Albrecht keztyűstől s a régi, szolid alapon vezette tovább.

A mindinkább növekvő krízis következtében azonban az üzlet forgalma lecsökkent, úgy, hogy Steinhübel Lajos ma a kényszeregyezés megindítását kérelmezte az aradi törvényszékhez benyújtott kérelmében. A cég passzívai 907.643 lej tesznek ki, míg ezzel szemben az aktívák a következők:

Áruraktár 455.890 lej, adósok 175.406 lej, tehát az aktíva teljes összege 631.296 lej tesz ki.

A hitelezőknek hatvan százalékat ajánlott fel, amelyet tizenkét egyenlő részletben kíván törleszteni, a kényszeregyezséget elrendelő végzés kiadásától számított hatodik hónaptól kezdődőleg kezdi meg azonban a fizetést. Az összeg után azonkívül 7 százalékat fizet a hitelezőknek. A törvényszék a napokban dönt a kérelem felett s ugyanakkor kezdik meg a tárgyalásokat a hitelezőkkel.

— Német-francia ipari kartell alakul. Genéből jelentik: Párisból érkező jelentések szerint az Oeuvre című lap arról számol be, hogy Briand berlini látogatása nyomán egy német-francia ipari kartell jönne létre, mely egyszeriben meghozná a közeledést a két nemzet között.

— Árlejtés Kisiratoson. A kisiratosi községi előjáróság — amint az aradmegyei prefekturán értesülünk —, szeptember 26-án tart másodikban nyilvános pályázatot Kisiratoson a különböző, alább közölt áruk szállítására. Reggel 8 órakor gyufa, petróleum, petróleumlámpák, 9 órakor fa, vas, cement, mész és festékárak szállítására, egyben pedig a községi kút reparálási munkálataira. Tíz órakor a községi tűzoltófelszerelés kiegészítésére hirdetett árlejtés pályázatát tartják meg. Tizenegy órakor kerül sorra a helyi gárda felszerelésének kiegészítésére hirdetett árlejtés megtartása.

— Aradi házépítések és átalakítások. Aradváros állandó bizottsága az alább felsorolt aradi lakosok számára hivatalos engedélyt adott, hogy kért építési munkálataikat megkezdhessék a nevük mellett jelzett utcákon: Forner Radu N. Oncu 25—27, s. I. Dézsi Károly Graniceilor 7, Tirs I. Ios G. Coanda 58, s. I. Kutasi József G. Coanda 60. Haubenreich M. I. Vulcan 13, Clonda György Dna Balasa 82, Engel Testvérek Metianu 14, Haubenreich M. I. Sirianu 5, Pacurar Sava Renasterei 49, Bradin Demeter Surorilor 23, Kleity Demeter Calea Saguna 143, Pataki Ferenc Razboieni 28, s. I. Zimmermann Hers N. Vlaicu 96—98, Ilie György Pioneerilor 16, Dr. Bönts Károly Calea Saguna 993, Kovács György Str. Pasunei, Hayer Mihály Str. Progresului, Isac János Micalaca, v. I. Puterity Grig. Lae Barna 38, Vlatt István Gh. Birta 40, Sfaraila György Trenului 89, Kodoran János Ivrianu 57, Brinzei János Rozelor 73, Priha László Extravilan Gelin, Bódi István Privighetoareo 22, Oncu Miklós Blanduziei 40, Kubis Avram Vezuv 19, Szücs Sándor Cheferist 28, Schnitzer Alfred Ecath. Teodoriu 4, v. I. Krausz Alex. M. Nicoara 6, Toma Demeter Trenului 2, Weber Antal Astrei, Szentesi Sándor C. Radnei 188, Stoll Béla Gr. Alexandrescu, Docmanov Mihos Rahovei 194.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget
Judecatoria rurala Sirla. Sectia Cf.

No. 3143—1931. Cf.

EXTRACT DIN PUBLICATIUNE DE LICITATIE

In cererea de executare făcută de următorul Todor Ardelean contra următorului Gheorghe Iapa, Judecatoria a ordonat licitatiunea executionala is ce priveste imobilul situat in comuna Galsa, circumscriptia judecatoriei Sirla, cuprinse in Cf. comunei Galsa, protocolul Nr. 2526 de ordine A-I. 1 N. top: 2701—4/1/63 loc de casa valoarea 15000 lei pentru incalzirea creantei de 3000 lei, capital si accesorii. Licitatiunea se va tine in ziua de 3 luna Octomvrie anul 1931. ora 2 la casa comunei a comunei Galsa. Imobilul ce va fi licitat nu va fi vandut pe un pret mai mic decat 1/4 din pretul de strigare. Cei cari doresc sa liciteze sunt datorati sa depunza la delegatul judecatoresc 10% din pretul de strigare drept garantie, in numerar sau in efecte de cautie societate dupa cursul fixat in § 42 legea LX. 1881. sau sa predea aceluasi delegat chitanța constatand depunerea, judecatoreste, prealabilă a garanției și să semneze condițiile de licitație (§ 147 150, 170, legea LX. 1881 § 21 legea LX. 1908.) Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un pret mai mic decât cel de strigare este dator să întreprindă imediat garanția — fixată conform procentului pretului de strigare — la aceiasi parte procentuală a pretului ce a oferit (§ 25. XLI. 1908.) Data Sirla, la 24. luna VII. anul 1931. Talpas m. p. judecator, p. dir. de cf. Blachiciu m. p. Pentru conformitate: Gh. Costan impugat. 3118

Új bankszövetség Bucurestiben

Coanda tábornok az elnök

Bucurestiből jelentik: Hétfőn megalakult Bucurestiben az Egyesült Román Bankok Szövetsége, román néven Bancile Unite Romane. Az új bankszövetség a Coanda tábornok vezette alatt álló Vidéki Bankok Szövetségéből alakult azzal a céllal, hogy az összes ország-részek vidéki bankjait magába tömörítse.

Az erdélyi pénzügyeket Biss András mérnök, a Besztercei Takarékpénztár igazgatója képviselte az alakuló gyűlésen, aki tagja is lett a vezetőségnek, amelynek élén Coanda tábornok áll.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó férjem, illetve édesapánk

Veres Imre

temetésén résztvettek, avagy koporsójára virágot helyeztek, ugyszintén azoknak, kik részvételük nyilvánításával fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondunk halás köszönetet.

A gyászoló:

3126

Veres-család.

Apróhirdetések

LEVELEZÉS.

Cirkot és cirokmagot
minden mennyiségben **vásárolok**

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-ucca 22.

Táviratcím: ELEKBESSEN.
Telefonszám: Budapest 921-12.

ALKALMAZÁS.

BATIK- és reliv-munkát vállalom, privát és üzletek részére is, Str. Udrea No. 18.
3113

FELTÉTELEN megbízható gyermektelen házaspár, házmesternek felvétetik. Jelenkezni délután 4-5 óra között Reich, v. Rákóczi-ucca 18. sz., I. em. — Ugyanott egy főznitűd mindenek felvétetik.
184

ÜGYES, perfekt szobaleányt keresünk éves bizonyítványokkal uriházhoz. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
3122

Diplomierte Lehrerin

mit deutschen, rumänischen, französischen, englischen Sprachkenntnissen sucht Stelle als Gesellschafterin oder als Erzieherin. Adresse: JAKOB LEHRER, Arad, Str. Buteanu 1.
3123

LAKÁS.

BGY, BSETLEG KET különbejárati butorozott szoba direkt fürdőszobával, elegáns, garantált tiszta, esetleg teljes elátással, október 1-re olcsón kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
400

NÉGYSZOBA, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel álló lakás november 1-re kiadó. Str. Brătianu 14.
3077

KERESK november 1-ére modern 2-3 szobás, fürdőszobás lakást összes mellékhelyiségekkel Str. Horia (Széchenyi-ucca) és v. Ferenc-tér közelében. Ajánlatok 3114 sz. alatt az Aradi Közlöny kiadójába kéretnek.
3114

MODERN fürdőszobás 4 és egy 2 szobás lakás azonnalra kiadó. Érdeklődni: volt Rákóczi-ucca 18. I. emelet.
184

UJONNAN renovált háromszobás, fürdőszobás uccai lakás két bejáratú azonnal kiadó, v. Lipót-ucca 7.
3116

UJONNAN átalakított kétszobás, konyhas lakás, olcsón kiadó. Bulev. Regele Ferdinand 31.
3117

HÁROMSZOBA és alkóvos modern lakás azonnalra kiadó, v. Ferdinand u. 3.
3119

BGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a házmesternél.
200

KÉTSZOBA, konyhas I-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-hivatalában.
200

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3.
800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

JOKARBAN levő 350 cm³ motorbicikli eladó. Rozeneweig aranyműves, Strada Brătianu.
3121

ANGOL bulldogz szépen fejlett, 10 hónapos him, szobatiszta, eladó.
3124

MORMOTTA BUNDA, háló, ebédlő, szalonberendezések, zongorák, hegedűk, szőnyegek, függönyök, storeok, gobelinek, festmények, gyermekágyak, rézagy, neszszeres kézbörönd, szőrmék, himzett hálókabátok, berzszer fotelok, vitrin, Biedermayer szalon, antik asztal és székek, fotelirák, régi székelykorsók, mosdó, service dísz tárgyak stb. olcsón eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete,
Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

FÜRJESZ-VIZSLÁT (Vorstehund) 2-4 éves, jól betanított keresek megvételre, garancia mellett. Cím: Joan Brange, Orăștie.
8078

KERESK perssabungákat, szőrmé darabokat felszörmézéshez, perzsa és gyári ebédlő- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, szalonokat, tonet székeket, szobaberendezéseket, antik dísz tárgyakat. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresek megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.
100

Ruhák, kabátok festése és vegytisztítása

Hoszpodár-nál

uj gépekkel a legmodernebb eljárással legszébben s leggyorsabban
Arad, Str. Troleseu (volt Teleki-ucca) 13.

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve.

Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hűres vashordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.
200

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethehelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Rentabilis vállalathoz

50-60.000 lej tőkével
társat keresek, 3115
lehet leépített hivatalnok is. Ajánlatokat „Tökebetáblázás” jellegre a kiadóra kér.

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar
étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.

Kitűnő házikoszt.

Nagy üzlethehelyiség

főtéren, a Minorita-
templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

INGATLAN.

A v. Gyár-uccában

egy 838 □-öles telek modern 6 szobás, fürdőszobás, parkettás lakással és egy mellette levő 4 kétszobás földszintes épület, gazdasági célra alkalmas, eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 3125

A buzsáki pusztából

kisajátítatlanul megmaradt körülbelül 22 kat. holdnyi tanyaterület a rajta levő nyolc épülettel együtt, szabadkézből eladó, esetleg haszonbérbe adó. — Felvilágosítást ad:

Dr. Parecz Béla ügyvéd,
Str. Consistoriului (v. Batthyány-ucca) 2. szám. 3120

KÜLÖNFÉLEK.

KERELEM A NEMESSZIVÜ EMBEREK-HEZ! Súlyos beteg süketnéma leány (kabátgépkötő) hosszú idő óta munkanélküli, kéri a nemesszivü embereket, segítsék hozzá, hogy Fogarason lakó özvegy édesanyjának utazhassék. Adományokat kéri az Aradi Közlöny kiadójába leadni.
200

BUTOROZOTT SZOBA, ugyanott különbejárati fürdőszobával, október 1-re olcsón kiadó. — Boát kifogástalanul megvételre keresek. — Ugyanott sürgősen eladó villanylámpa, konyhaberendezés, tollnemű, paplanok, teljesen új lenvászongarnitúra nagyon olcsón. Megtekinthető 1-4-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 500

ALKALMI VÉTELEK: 6 drb. bőrszék, püs fotelok, salon garnitúrák, uri szobák, ebédlők, hálók, matracok, hintaszékek, iratszekrények, íróasztalok, vitrinek, garderober szekrények, asztalok, rádiók, patelen, előszoba falak, kályhák, varrógépek, szőnyegek, függönyök, perzsa, öszekötők, porcellánok, ezüstök, toilettetükörök, festmények, dísz tárgyak, bröndök, stb., stb. eladók. Készpénzért veszünk: perzsa szőnyegeket, ezüstöt, antik és modern butorokat, Singer varrógépet, gyermekkoszt, serviceket, konyhaberendezést, stb., stb. A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház évi 22 százalékos kamattal folyosít zálogkölcsonöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárúkra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb. stb. — COMISIO Arad, Bul. Reg. Ferdinand 21 (v. József főherceg-ut.)

Hirdessen a 46 éve
fennálló

„Aradi Közlöny”-ben

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar. 20.20. Gramofon. 21. Stefanovici: operai tenorista hangversenye. 21.20. A rádiózenekar szimfonikus hangversenye Jora vezényletével. — Budapest. 9.15. A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Gramofonhangverseny. 4. Mocsáry Pál dr. előadása: „A műhelyem.” 5.30. A Szervánszky-kvartett hangversenye. 6.30. Angol nyelvtanítás. 7. Magyar dalok. 8.30. A genfi nemzetközi ünnepek keretében: Beethoven: „Fidelio” c. operájának közvetítése Genfből. Majd: Horváth Gyula és cigányzenekarának, valamint a Fehes szalonzenekar hangversenye. — Bécs. 11.30. Cerdá zenekar. 12.40. Gramofon. 15.50. Gramofon. 20. Medina Darion tenorének hangversenye. 20.30. Komoly és vidám dalok. 21. Holzer zenekar. — Belgrad. 11.35. Gramofon. 12.45. Házizenekar hangversenye. 16. Gramofon. 17. Hangos filmátvitel. 22.50. Házizenekar hangversenye. — Berlin. 16.30. Fuvolaverseny. 18.30. Népszerű hangverseny. 0.30. Éjjeli hangverseny.

— Heilsberg. 16.15. Szórakoztató zene. 18.50. Hegedűverseny. — Katowice. 16. Gramofon. 17.10. Közzene. 18. Kitchmann énekesnő estje. 20.15. Közzene. — Milano. 19.15. Könyvű zene. 19.45. Gramofon. 20.45. Bellini: Norma című operája. — München. 20.05. Moiré: A fősvény c. ötfelvonásos vígjátéka. — Róma. 17.30. Ének- és zenekari verseny. 20.10. Gramofon. 21. Szimfonikus hangverseny.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 18.

Bucuresti. 13. Gramofon. 13.50. Gramofon. 18. A 2. gárdavadászezred zenekarának hangversenye. 20.20. Gramofon. 21. Rossini: A sevillai borbély c. operája gramofonon. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12. Déli harangszó. 12.05. tótfalusi Horváth Jancsi és cigányzenekarának hangversenye. 4. Mesék. 4.30. Dr. Fodor Oszkár előadása. 5.20. Uray Margit magyar nótákat zongorázza. 6. Gyorsírótanfolyam. 6.30. Helyszíni közvetítés a m. kir. államrendőrség Mosonyi-uccai lakatnyájából. 7.30. Gramofonhangverseny. 8.20. Szimfonikusadás a Studióból. Dickens: „Cooperfield David.” Majd: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 16. Macho zenekar. 19.40. Népszerű zene.

szertű zene Lehar Ferenc műveiből a Wacek zenekar előadásában. 21.15. Zongoraverseny Beethoven műveiből. 22.05. Pauscher zenekar. — Belgrad. 11.35. Gramofon. 12.45. Házizenekar hangversenye. 17. Nemzeti dalok. 18. Kávéházi zene. 20.30. Cselló- és zongoraverseny. 22. Házizenekar hangversenye. — Breslau. 21.25. A sziléziai filharmonikusok hangversenye. 22.40. Táncczene. — Heilsberg. 16.35. Fuvószene. 18.30. Schumann-dalok. 20.35. Zenekari verseny. — Kassa. 18. Félóra a magyar gyermekeknek. — Katowice. 20.15. Szimfonikus zenekar a filharmonikusok előadásában. 22.30. Könyvű zene. — Róma. 17.30. Hangverseny. 20.10. Gramofon. 21. Lombardo és Fianzo: A rózsaváros című háromfelvonásos operettje. — Varsó. 20.15. A filharmonikusok szimfonikus hangversenye. 22.30-24. Könyvű és táncczene.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.